

IASB

Gennemgang af IASBs "Conceptual Framework for Financial Reporting"

15-05-2019

Kasper Damsgaard Frederiksen

Copenhagen Business School

Cand.merc.aud - Speciale

Vejleder: Rolf Elm-Larsen

Studienummer: 115918

Antal sider/Anslag: 68/108.128

Tro og love erklæring

”Det erklæres herved på tro og love, at undertegnede egenhændigt og selvstændigt har udarbejdet dette projekt. Alle citater er markeret som sådanne, og rapporten eller væsentlige dele af den har ikke tidligere været fremlagt i anden bedømmelsessammenhæng.”

Kasper D. Frederiksen

Abstrakt

In a world of big multinational corporations, there is a need for trustworthy and comparable financial reporting. One of the biggest contributors to this is the International Accounting Standards Board, they issues accounting standards for listed companies in more than 150 countries. These standards, known as International Accounting Standards and International Financial Reporting Standards, are based on a conceptual framework. The conceptual framework sets out definitions for assets, liabilities, income and expenses.

The newest framework, "The Conceptual Framework for Financial Reporting", from March 2018, have a redefined definition of assets and liabilities, and for the first time a guiding in other comprehensive income.

Through time the International Accounting Standards Board have been criticized for having a bias towards the statement of financial position and for being influenced by governments, accounting firms and the big multinational corporations.

This thesis sets out to review this criticism of the International Accounting Standards Board and discuss if this has influenced the elaboration of the Conceptual Framework for Financial Reporting. This thesis will discuss, whether the International Accounting Standards Board might have tried to protect themselves, by the individual accounting standards through only using the broadest definitions in the Conceptual Framework for Financial Accounting.

Indholdsfortegnelse

TRO OG LOVE ERKLÆRING	2
ABSTRAKT	3
KAPITEL 1	3
1. INTRODUKTION	4
1.2 Problemfelt.....	5
1.3 Problemformulering.....	5
1.4 Problemafgrænsning.....	5
1.5 Forskers faglige ekspertise.....	6
1.6 Visuel præsentation af opgaven	8
1.7 Begreber	9
1.8 Anvendte forkortelser	10
2. METODE.....	10
2.1 Casestudie	10
2.2 Videnskabsteoretiske refleksioner.....	10
KAPITEL 2	12
3. TEORI	13
3.1 Deduktiv vs. Induktion.....	13
3.2 Regnskabsparadigmer.....	14
3.3 Præstationsorienteret paradigme.....	16
3.4 Formueorienteret paradigme	16
4. IASB, BEGREBSRAMME OG STANDARDER.....	17
4.1 IASB.....	17
5. DATAINDSAMLING, KILDEKRITIK OG KILDEVALG	21
KAPITEL 3	24
6. KRITIKKEN AF IASB	25
6.1 Indledning	25
6.2 Kritiske spørgsmål.....	25
6.3 Delkonklusion.....	28
7. CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR FINANCIAL REPORTING	29
7.1 Begrebsrammens historie	29
7.2 2018 udgivelse	31

7.3 Væsentlige ændringer.....	32
7.4 Begrebsrammen kapitel 4.....	33
7.5 Begrebsrammen kapitel 6.....	40
7.6 Begrebsrammens kapitel 7.....	41
7.7 Delkonklusion.....	44
KAPITEL 4	46
8. BEGREBSRAMMEN V. KRITIKKEN	47
8.1 Indledning	47
8.2 Begrebsrammens paradigme	47
8.3 Influert af interessenter.....	51
8.4 Standarder som skjold.....	54
8.5 Delkonklusion.....	59
KAPITEL 5	62
9. KONKLUSION.....	63
6. BIBLIOGRAFI	1
6.1 BØGER	1
6.2 ARTIKLER.....	1
6.3 AFHANDLINGER.....	1
6.4 FRAMEWORK.....	2
6.5 HJEMMESIDER.....	2
6.6 INTERNATIONALE REGNSKABSSTANDARDE.....	3

Kapitel 1

1. Introduktion

Den Europæiske Union adopterede første gang i 2002 International Financial Reporting Standards (IFRS), som udarbejdes af det selvstændige og private organ International Accounting Standards Board (IASB) (Whittington, 2011). I 2005 indførte EU IFRS som lovkrav for koncernregnskabet for børsnoterede selskaber (Whittington, 2011). Teknisk ligner IFRS standarder, de amerikanske standarder, US Generally Accepted Accounting Policies (US-GAAP), der udarbejdes af Financial Accounting Standards Board (FASB) (Whittington, 2011).

De internationale regnskabsstandarder, både IFRS standarder og International Accounting Standards (IAS), bliver udarbejdet på baggrund af en konceptuel referenceramme, som også udarbejdes af IASB (Elling, 2017, s. 195-196). Den første konceptuelle referenceramme, Conceptual Framework for Financial Reporting, blev udgivet i 1989 og i samarbejde med FASB, delvist opdateret i 2010 (International Accounting Standards Board, 2018, s. 7, BC0.1).

På opfordringer fra flere af IASBs interessenter, begyndte et større projekt i 2012, hvori IASB ville opdatere hele den konceptuelle referenceramme. IASB udsendte i to omgange, i 2013 og 2015, materiale til deres interessenter for at modtage feedback på deres arbejde. Efter seks års arbejde udsendte IASB en opdatering af den konceptuelle referenceramme i marts 2018 (International Accounting Standards Board, 2018, s. 7, BC0.6).

Selvom IASB er et selvstændigt organ, er de flere gange blevet beskyldt for at blive influeret af interessenter i udarbejdelsen af regnskabsstandarder. I 2010 kritiserede Elias Bengtsson, fra den svenske Riksbank, i en artikel IASB for, at føje sig for politiske kræfter i forbindelse med finanskrisen i 2008/09 (Bengtsson, 2011). IASB er også flere gange blevet beskyldt for at tillægge virksomhedernes finansielle position mere vægt end deres finansielle performance, også i forbindelse med udarbejdelse af den konceptuelle referenceramme (International Accounting Standards Board, 2018, s. 72, BC4.93).

1.2 Problemfelt

På trods af enighed mellem IASB og deres interessenter om nødvendigheden for en opdatering af den konceptuelle referenceramme, har kritikken af IASB, fra blandt andre Elias Bengtsson og nogle af deres interessenter, gjort at der er udarbejdet en yderst abstrakt konceptuel referenceramme. Hvorefter IASB kun opstiller begreber i deres bredeste form og overlader de fleste reelle beslutninger til arbejdet ved udarbejdelsen af de enkelte regnskabsstandarder.

Kan der heraf ydermere afledes, at den opdaterede konceptuelle referenceramme bliver beskyttet af de enkelte regnskabsstandarder. Regnskabsstandarder der vil være muligt at ændre i takt med konjunkturer og politisk pres. Har IASB i deres arbejde forsøgt at beskytte sig mod kritik gennem meget brede definitioner og at større beslutninger først tages i forbindelse med udarbejdelse og opdatering af regnskabsstandarder.

1.3 Problemformulering

"Hvorledes påvirkes IASB af kritikken til at beskytte den konceptuelle referenceramme, samt egen position, gennem regnskabsstandarder og hvordan kommer dette til udtryk?"

1.3.1 Undersøgelsesspørgsmål

- *Hvilken kritik kan have påvirket begrebsrammen og hvordan kommer dette til udtryk?*
- *Hvilke ændringer foretager IASB i begrebsrammen og har kritikken påvirket disse?*
- *Hvorledes beskytter IASB begrebsrammen, samt egen position, gennem regnskabsstandarder?*

1.4 Problemafgrænsning

Følgende afsnit skal give læser en forståelse for hvilke problemstillinger, der specialet fremgår, men ikke forsøges besvaret. Afsnittet skal give læser en forståelse for de problemstillinger, som specialet ikke vil belyse.

Specialet afgrænses til at tage udgangspunkt i to kritikpunkter af IASB, hvordan brugen af regnskabsparadigmer kan have haft forværende effekt af finanskrisen, samt selvstændigheden af IASB. Specialet kunne have taget flere kritikpunkter med, men det er anset for værende fyldest gørende og som de mest relevante for besvarelsen af problemformuleringen. Det er ligeledes afgrænset fra at kigge på begrebsrammens kapitler 1, 2, 3, 5 og 8. Dette skyldes at enkelte kapitler ikke er berørt i den nye begrebsramme og enkelte ikke anses for værende relevante for besvarelsen af problemformuleringen.

Specialet empiriske grundlag er begrænset til sekundær empiri, dette skal ses i lyset af at begrebsrammen først træder i kraft pr. 1. januar 2020 og det derfor ville have været problematisk at samle eller skabe kvalitetsempiri. Det er af forsker fundet at det anvendte empiri anses for værende dækkende i forhold til besvarelse af problemformuleringen.

Projektet går hovedsagligt i dybden med ændringerne i de relevante kapitler af begrebsrammen og diskussionen af hvorledes denne er influeret af kritikken IASB er blevet stillet, samt hvorvidt det er forsøgt at beskytte egen position.

Der afgrænses ligeledes for at værende IASBs "*Conceptual Framework for Financial Reporting*", det er ikke fundet relevant at sammenligne med FASBs version, grundet konvergensprojektet og det forventes derfor af forsker at disse ville have været tilnærmelsesvis ens.

1.5 Forskers faglige ekspertise

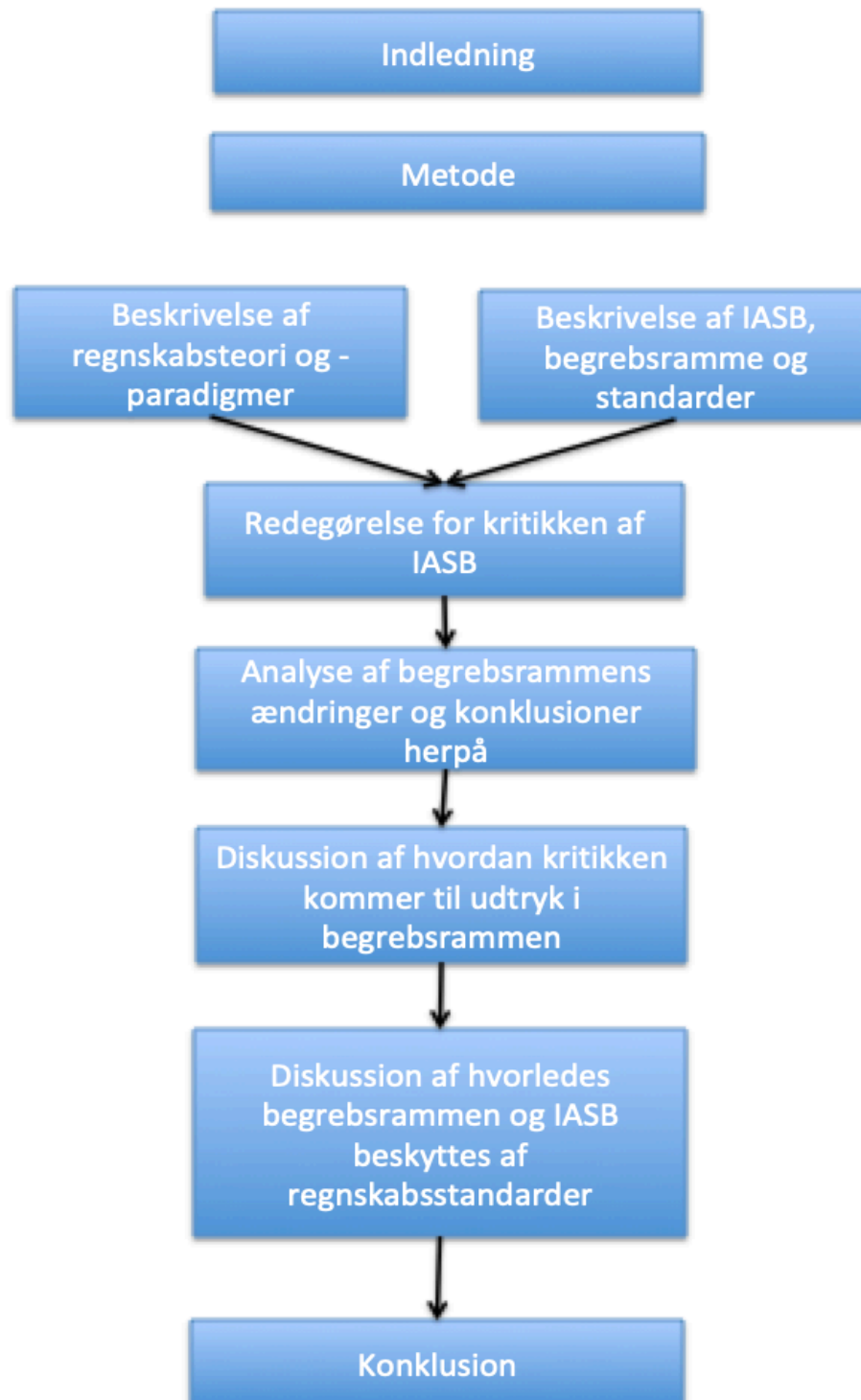
I dette afsnit vil forskeren fastlægge for læseren, hvilken baggrund, perspektiv samt motivationen for udarbejdelsen af denne afhandling.

Forskerens teoretiske og faglige ekspertise stammer hovedsagligt fra dennes uddannelse, Cand.merc.aud (CMA) og dennes arbejde i Nykredit. Forskerens teoretiske forståelse

er opnået gennem CMA studiet, hovedsagligt i fagene Regnskab 1 og Regnskab 2. Derudover har det daglige arbejde i Nykredit, med risikovurdering af deres erhvervskunder, givet en praktisk forståelse for den regnskabsmæssige påvirkning af de forskellige paradigmer. Med teori fra undervisningen understøttes forskers praktiske forståelse af teoretisk viden. Kombinationen mellem den teoretiske viden og den praktiske udførelse har givet forsker motivationen for at undersøge kritikken af IASB.

1.6 Visuel præsentation af opgaven

Figur 1.1 Kilde: Egen tilvirkning

1.7 Begreber

Forskeren anvender i projektet begreberne "begrebsramme", "referenceramme" og "konceptuel begrebsramme" synonymt. Det er underforstået, at medmindre andet fremgår med årstal, er der tale om den konceptuelle begrebsramme fra marts 2018.

Termerne "standard" og "regnskabsstandard" anvendes medmindre andet er anført synonymt af forskeren i projektet. Ligeledes anvendes "virksomhed" og "enhed" synonymt igennem projektet. Om børsnoteret virksomheder anvendes også termen "noteret" og disse sidestilles derfor med virksomheder, der handles på et reguleret marked. Et aktivs "afkast" refererer i projektet til de økonomiske fordele, som virksomheder opnår.

IASC er det forudgående organ for IASB. Det var IASC der i første omgang udgav begrebsrammen fra 1989. Senere erstattede og overtog IASB dette arbejde (International Accounting Standards Board, 2018, s. 7, BC0.1).

Der er tale om finanskrisen i 2007-2009. Finanskrisen vil ikke blive yderligere forklaret, der vil refereres til denne igennem projektet, da forsker underforstået forventer at læser har en vis indsigt heri.

The Big Four refererer til de fire største revisionshuse på verdensplan målt på omsætning. Der er her tale om PriceWaterhouseCoopers (PwC), Deloitte, KPMG og Ernst & Young (EY).

I projektet anvendes "finansielle position" og "balance" synonymt omkring en virksomheds opgørelse over dets aktiver, forpligtelser og egenkapital. Ligeledes anvendes "finansielle performance" og resultatopgørelse" synonymt om opgørelsen af virksomheders indtægter og omkostninger.

Det forventes af forsker, at læseren af dette projekt har et basalt kendskab til konjunkturændringer og deres effekter på verdensøkonomien. I projektet anvendes begreberne "høj-" og "lavkonjunkturer" til at definere, hvorvidt verdensøkonomien er i frem- eller tilbagegang.

1.8 Anvendte forkortelser

IFRS – International Financial Reporting Standards

IASB – International Accounting Standards Board

FASB – Financial Accounting Standards Board

US-GAAP – US Generally Accepted Accounting Policies

IAS – International Accounting Standards

CMA – Cand.merc.aud

ÅRL - Årsregnskabsloven

IASC – International Accounting Standards Committee

PwC – PriceWaterhouseCoopers

EY – Ernst & Young

2. Metode

Der vil i følgende afsnit blive redegjort for forskerens overvejelser og metodiske tilgang til besvarelse af projektets problemfelt. Ydermere vil afsnittet redegøre for projektets opbygning empirisk og teoretisk. Afhandlingen bygger på den kvalitative metode herunder hovedsagligt dokumentanalyse.

2.1 Casestudie

Afhandlingen tager form af et casestudie, som vil være med til at sætte perspektivet for, hvordan undersøgelsen foretages. Ydermere vil casestudiet være med til at understøtte konteksten af problemfeltet, samt forståelsen heraf.

2.2 Videnskabsteoretiske refleksioner

Dette projekt skal ansues fra en neo positivistisk synsvinkel, da forskeren anerkender at virkeligheden eksisterer uafhængigt af om dette anerkendes af mennesker. Forskeren

ønsker at finde en eksakt viden om virkeligheden, men anerkender ligeledes at det ikke er muligt at finde den eksakte viden om virkeligheden, men derimod bestræber sig på at finde den tilnærmelsesvise viden om virkeligheden. Forskeren anerkender at denne ikke vil være i stand til at undgå at blive påvirket af følelser og værdier. Da forskeren anerkender at denne ikke vil være i stand til at forblive objektiv, grundet påvirkning fra følelser og værdier (Voxted, 2010, s. 52-67).

Grundet påvirkningen af forskerens følelser og værdier vil dette projekt være udarbejdet med det ontologiske standpunkt begrænset realisme. Her menes det altså at det ville være mest optimalt, hvis forskeren kunne forholde sig værdineutralt, men det menes ikke at være muligt i praksis. Forskeren forsøger altså i stedet at afdække virkeligheden så objektivt, som menneskeligt muligt (Voxted, 2010, s. 52-67).

Kapitel 2

3. Teori

3.1 Deduktiv vs. Induktion

Den videnskabelige metode deduktion går ud på at drage logiske konklusioner på grundlag af de givne præmisser. Metoden konkluderer noget generelt til det specifikke. I regnskabsmæssig forstand drejer det sig om målsætninger, postulater om omgivelserne, regnskabsmodeller og -begreber, samt regnskabsteknikker. I denne metode er det vigtigt at præmisserne er rigtige, for forkerte præmisser vil drage forkerte konklusioner (Elling, 2017, s. 34).

Induktion drager sine konklusioner, modsat deduktion, fra det specifikke til det generelle. Induktion er i de senere år blevet kritiseret da det anses for værende tæt på umuligt at formulere definitive udsagn om virkeligheden, dette skyldes at generelle udsagn sjældent kan verificeres og der ofte kan opstå tilfælde, som vil modsige disse induktive udsagn. I regnskabsmæssig forstand anvendes den induktive metode ved registrering af observationer, analyse og klassifikation af observationer efter fællestræk, generalisationer og test af disse (Elling, 2017, s. 35).

Regnskabsteorier gør som regel brug af både den induktive og deduktive metode. Den deduktive metode har hovedsagligt haft til formål at bistå ved udviklingen af normative regnskabsteorier, hvor den induktive har været anvendt til konstruktion af deskriptive regnskabsteorier. Normative regnskabsteorier anses for værende vejledende og på deduktiv basis viser, hvordan et regnskab bør udarbejdes i forhold til målsætningen (Elling, 2017, s. 35).

Denne afhandling vil hovedsagligt anvende den deduktive metode, i det forskeren vil forsøge at konkludere fra det generelle til det specifikke. Dette kræver altså at forskers præmisser er korrekte, hvis ikke dette er tilfældet bliver konklusionen det ikke. At denne afhandling hovedsagligt anvender den deduktive metode skyldes ydermere at den konceptuelle referenceramme er vejledende og derfor normativ.

3.2 Regnskabsparadigmer

Grundlæggende er der to regnskabsparadigme, det præstationsorienteret og det formueorienteret paradigme (Elling, 2017, s. 42). Den fundamentale forskel på de to paradigmer er, hvorvidt resultatopgørelsen eller balancen tillægges størst værdi. Det præstationsorienteret paradigme var den dominerende regnskabspolitik op til 1980'erne, hvor FASB indførte det formueorienteret paradigme.

I Danmark blev paradigmet indført sammen med en større opdatering af Årsregnskabsloven (ÅRL) i 2001. Paradigmet blev gældende for både noterede og u-noterede enheder. EU gennemførte derimod først paradigme skiftet året efter, i 2002 og med effekt fra 2005, og kun for noterede enheders koncernregnskab (Whittington, 2011).

Af teoretikere foretrækkes det præstationsorienteret paradigme i den teoretiske verden. Teoretikernes begrundelse er blandt andet at det præstationsorienteret paradigmes ifølge forskningsresultater har større nytteværdi (Elling, 2017, s. 43).

3.2.1 Historisk kostpris

For at give en forståelse for regnskabsparadigmerne, anses det af forsker vigtigt, at kortlægge de to bagvedliggende modeller. Det præstationsorienteret paradigme bygger på kostpris modellen, hvor aktiver og forpligtelser indregnes til faktiske kostpriser, med fradrag for afdrag, af- og nedskrivninger (Ernst & Young P/S, 2018, s. 756).

I dag anvendes kostpris modellen med realisationsprincippet, hvilket vil sige at indtægter skal have stor sandsynlighed for realisation og at indtægterne er indtjent, førend disse må indregnes. Omkostninger beregnes som kostprisen for de anvendte ressourcer for at skabe indtægten og bygger på matchingprincippet. Matchingprincippet har ideelt set til formål at vise årsager og sammenhænge (Elling, 2017, s. 103-105).

3.2.2 Dagsværdi

Begrebet dagsværdi anvendes synonymt i ÅRL, med definitionen i IFRS 13 og er i ÅRL defineret som: *"Dagsværdien er det beløb, hvormed et aktiv kan udveksles eller en forpligtelse kan udlignes ved transaktioner mellem af hinanden uafhængige parter"* (Ernst & Young P/S, 2018, s. 756).

Måling til dagsværdi er ikke en konkret størrelse, men en målsætning, som har til formål at skabe større indsigt i værdien af en enheds aktiver og forpligtelser. Formålet med indregning til dagsværdi er at estimere den tilnærmelsesvise pris, som en regulær transaktion af et givent aktiv eller forpligtelse på balancedagen. Denne transaktion skal ske på markedsvilkår og -betingelser (Ernst & Young P/S, 2018, s. 77).

Ved anvendelse af indregning til dagsværdi har virksomheder tre metoder (Ernst & Young P/S, 2018, s. 79):

- Markedsmetoden
 - Indregning sker på grundlag af markedspriser på identiske eller sammenlignelige aktiver eller forpligtelser.
- Indkomstmetoden
 - Den fremtidige pengestrøm, som aktivet eller forpligtelsen forventes at skabe, bliver tilbage diskonteret til balancedagen.
- Omkostningsmetoden
 - Grundlaget for omkostningsmetoden er det beløb, som det på balancedagen vil koste at erstatte nytteværdien for aktivet.

Grundlaget for indregning af indtægter og omkostninger under anvendelse af dagsværdimetoden, er ændringerne i værdien af aktiver og forpligtelser. Dette kaldes også ændringerne i nettoaktiver eller egenkapital. Der vil ofte være tale om urealiserede værdiændringer, som altså ikke ville være anerkendt ved historisk kostpris (Elling, 2017, s. 43).

3.3 Præstationsorienteret paradigme

I det præstationsorienteret paradigme anses en enhed som en transformationsproces, hvor inputs transformeres til outputs. Dette sker på baggrund af indtægter og direkte matchede omkostninger, som giver enhedens overskud eller underskud. I dette regnskabsparadigme tillægges balancen en sekundær betydning og en række af posterne i enhedens balance er derfor afledt af resultatopgørelsen. Det præstationsorienteret paradigme anvender kostprismodellen, der er bagudrettet og måler enhedens overskud på baggrund af periodens transaktioner til kost- og salgspriser (Elling, 2017, s. 82-83).

Afhængigt af kreditaftaler realiseres transaktionerne i det præstationsorienteret paradigme i pengestrømmene. Enhedens regnskabsmæssige overskud kan derfor på langt sigt aflæses i nettopengestrømmene. I regnskabsparadigmet kræves det altid at transaktionerne er realiseret før disse indregnes og resultatopgørelsen er således tæt knyttet til enhedens pengestrømme (Elling, 2017, s. 82-83).

Paradigmeskiftet blev gennemført i Danmark i forbindelse med indførelse af Årsregnskabsloven (ÅRL) i 2001. Paradigmeskiftet fra præstationsorienteret til formueorienteret blev gennemført for både noterede og ikke noterede enheder (Elling, 2017, s. 84).

3.4 Formueorienteret paradigme

Modsat det præstationsorienteret paradigme, anser det formueorienteret paradigme enheder, som et væksthuis. Dette skal forstås på den måde at driftsaktiviteten måles indirekte gennem værdiansættelsen af nettoaktiver eller egenkapitalen i balancen. Periodens resultat måles på baggrund af ændringerne i værdien af nettoaktiverne. I det formueorienteret paradigme er det altså ikke et krav at transaktioner skal være realiseret før disse måles i resultatopgørelsen, de skal derimod ses, som en transformationsproces (Elling, 2017, s. 82).

I det formueorienteret paradigme tillægges balancen større vægt end resultatopgørelsen, som i dette paradigme er sekundær, i det den kun måler ændringerne i værdien af

nettoaktiverne. I dette paradigme er dagsværdimodellen foretrukket og tager udgangspunkt i aktiver og forpligtelser på balancedagen. Modsat kostprismodellen, så er dagsværdimodellen fremadrettet, hvilket vil sige at enhedens resultat måles i balancen på baggrund af dagsværdibaseret måleattributter, der repræsenterer værdien af pengestrømme på balancedagen, som de forventes at påvirke enheden i fremtiden (Elling, 2017, s. 83).

4. IASB, begrebsramme og standarder

4.1 IASB

International Accounting Standards Board er en uafhængig gruppe af 14 fageksperter, med såvel praktisk erfaring, som uddannelse indenfor udarbejdelse af standarder, regnskab og anvendelse af finansiell information. Ydermere er medlemmerne af IASB fra en bred geografiskgruppe. IASB har blandt andet til formål at udvikle begrebsramme og IFRS standarder på grundlag af begrebsrammen. Medlemmerne af IASB bliver udpeget af et andet uafhængigt organ, efter en lang og gennemgående proces (International Accounting Standards Board).

Pr. 25. april 2018 har 157 lande i et vist omfang adopteret internationale regnskabsstandarder for børsnoteret virksomheder. I Europa er der kun ét land, som ikke har et krav om brugen af internationale regnskabsstandarder. Schweiz er det ene land, som ikke har det, som et krav i Europa, men mere ser det, som en mulighed for børsnoterede virksomheder i landet (International Financial Reporting Standards).

4.1.1 IASB FORMÅL

IASB har opstillet tre brede objektiver, som deres arbejde skal forme sig efter:

- Forbedring
- Konvergens
- Lederskab.

Ved forbedring forstås, forbedring af allerede adopterede regnskabsstandarder, herunder de standarder udarbejdet af det foregående organ IASC. IASB søger ydermere at skabe konvergens mellem nationale regnskabsstandarder. Det forudsætter at IASB anvender den bedste praksis, eller udarbejder en ny, hvis ikke der eksisterer en på et givent område. Konvergens skal være med til at sikre at forskellige nationale tilgange overvejes. Fordi USA anses, for værende en af verdensstørste økonomier, skabes der også konvergens mellem IASB og FASB standarder (Whittington, 2011).

Ved lederskab forstås der i IASBs formål at udvikle nye regnskabsstandarder på områder, hvor der ikke allerede eksisterer tilstrækkelig guidance. Det forstås ligeledes, som at IASB skal lede i fællesskab med andre standardsættere på områder, hvor der ikke eksisterer en national standard, som der kan skabes konvergens med (Whittington, 2011).

4.1.2 The Norwalk Agreement

The Norwalk Agreement er navnet på et fællesmøde mellem henholdsvis de europæiske, IASB, og de amerikanske, FASB, standard udstedere. Mødet blev afholdt i 2002, hvor man blev enige om at lave et konvergensprojekt, med formålet at udarbejde kompatible standarder af høj kvalitet. Projektet blev i 2004 endvidere udvidet til at omfatte en fælles begrebsramme. Projektet er endnu uafsluttet, men flere arbejdsgrupper er nedsat for at udarbejde fælles målsætning, kvalitetskrav og definitioner (Elling, 2017, s. 77).

De to individuelle begrebsrammer har ikke store forskelle, men implementering af standarderne er forskellige. FASBs begrebsramme er primært regelbaseret, hvor IASBs begrebsramme er principbaseret. Målsætningen på de to er forskellig i den forstand at de regelbaseret standarder målsætning er at specificere korrekt håndtering af alle tænkelige transaktioner og begivenheder, hvorved skøn og vurderinger minimeres. Målsætningen for den principbaseret standard er derimod at transaktioner og måling styres af deres substans (Elling, 2017, s. 77).

4.1.3 Begrebsrammen

Begrebsrammen er normativ og har til formål at analysere sammenhænge mellem mål og midler indenfor regnskabsaflæggelse, for at opnå de mest optimale løsninger, som vil føre til størst mulig målopfyldelse. Forskerne skal frit kunne vælge de målsætninger og forudsætninger, som deres analyser skal være grundlag for og arbejder derfor med logisk deduktion (Elling, 2017, s. 195).

Den normative regnskabspolitik har til formål at fremme samfundets interesser i forbindelse med finansiell rapportering. Det har endnu ikke været muligt at udarbejde en normativ regnskabsteori og det er derfor FASB introducerede den konceptuelle referenceramme, som overbygning og en form for metateori og kan danne grundlag for forskellige konkrete regnskabsteorier indenfor det formueorienteret paradigme (Elling, 2017, s. 196).

Begrebsrammen for finansiell rapportering har til formål at:

- ”
- *Vejlede lovgivere og standardsættere ved udarbejdelse af det tekniske regelsæt i form af regnskabsstandarder*
- *Danne referenceramme for løsning af regnskabsproblemer, som ikke er løst af eksisterende lovgivning*
- *Forøge sammenlignelighed og konsistens ved at reducere antallet af mulige alternative metoder*
 - *Modvirke indflydelse af enkeltpersoners sætinteresser og politiske pres*
 - *Reducere analyseomkostninger i forbindelse med løsning af tvivlsspørgsmål*
- *Forøge regnskabsbrugernes tillid til og forståelse af årsrapporten”* (Elling, 2017, s. 196)

Begrebsrammens målsætning er at opstille generelle retningslinjer for, hvordan finansiell rapportering skal udarbejdes af virksomhederne, for at opnå størst nytteværdi for brugeren. Der har været stillet spørgsmål til hvorvidt begrebsrammen kun skal indeholde finansiell information eller om den også bør indeholde beretningsinformation. Kon-

vergensprojektet konkluderede, at principielt bør begrebsrammen som helhed omhandle finansielle rapporter og derfor inddrage begge (Elling, 2017, s. 197).

I forbindelse med udarbejdelse af begrebsrammen tillægges interessegrupperne stor vægt. Den primære interessegruppe tillægges dog den største vægt, dette skyldes den direkte kontakt og indflydelse denne gruppe har. Regnskabsbrugerne har forskellige informationsbehov, derfor taler man om heterogene informationsbehov. For at der kan opstå heterogene informationsbehov skal interessegrupperne have tilnærmelsesvis samme informationsbehov. Har interessegrupperne ikke tilnærmelsesvis samme informationsbehov vil fælles mængden blive for lille og årsregnskabet vil derfor ikke ramme den brede interessent mængde (Elling, 2017, s. 199).

Det er vigtigt at skelne mellem den konceptuelle begrebsramme og de enkelte regnskabsstandarder. Begrebsrammen er ikke en regnskabsstandard, men derimod en vejledning til udarbejdelse af disse standarder. Begrebsrammen skal anses som en rammelov, der giver overordnede definitioner af aktiver, forpligtelser, egenkapital, samt indtægter og omkostninger. Begrebsrammen giver ligeledes en ramme for hvordan disse skal indregnes og måles, regnskabsstandarderne skal derfor individuelt overholde disse opsatte rammer.

4.1.4 Standarder

En standard er ikke i sig selv et regelsæt, men mere en opskrift på, hvordan problemstillinger bedst håndteres og visualiseres for brugeren. Hvis en bruger af finansielle informationer ved at denne er udarbejdet efter anerkendte standarder vil denne bruger føle sig sikker på at informationen er tilnærmelsesvis rigtig. Som bruger af finansielle informationer stoles der mere på informationen, da denne som regel vil være certificeret af tredjemand (Brunsson, Jacobsen, & Associates, 2000, s. 160-162).

Det er IASB, som udvælger og udarbejder de internationale regnskabsstandarder. Processen starter, som hovedregel med deres "*Research Project*", hvor IASB undersøger pro-

blemer, mulige løsninger, samt hvorvidt en ny regnskabsstandard er nødvendig. IASB anvender et "*Discussion Paper*" hvori de udsender deres ideer og tanker til offentligheden og deres interessenter, for at få feedback på disse ideer og tanker (International Financial Reporting Standards).

Før IASB starter arbejdet med at ændre eller udstede nye regnskabsstandarder, skal visse betingelser opfyldes. Der skal være tilstrækkeligt bevis for et reelt regnskabsproblem, problemet skal være alvorligt for at ændre eller udstede en ny standard og en praktisk løsning skal kunne opnås (International Financial Reporting Standards).

Grundlaget for IASBs arbejde er det *Discussion Paper*, de har udsendt. IASB gennemgår herefter forskning på området og feedback fra interessenter, for herefter at foreslå ændringer eller en helt ny standard. Disse ændringer eller den nye standard bliver herefter udgivet, som et "*Exposure Draft*" til offentligheden og konsulterer med deres interessenter. Kommentarer fra offentligheden og konsultationerne med interessenterne fører herefter til de endelige ændringer og udgivelsen af den ændrede standard eller helt nye standard (International Financial Reporting Standards).

5. Dataindsamling, kildekritik og kildevalg

Dette projekt er udarbejdet ved brug af relevant empiri, hovedsagligt ved brug af videnskabelige artikler, bøger, regnskabsstandarder og selve den konceptuelle begrebsramme. Alt data der er anvendt af forskeren til dette projekt er sekundær data. Empirien der er anvendt anses for at have forholdsvis høj tillid, da denne er udarbejdet af respekterede forfattere, hvis fagområde giver dem troværdighed. De fleste af artiklerne der er anvendt, som kritikpunkter af IASB arbejde er "*Peer Reviewed*" (Andersen, 2008, s. 80-87).

At en artikel er *peer reviewed* betyder at der er udarbejdet en skriftlig vurdering, der redegør for artiklernes videnskabelig kvalitet og forskningsmæssige bidrag. Denne bedømmelse skal finde sted før publiceringen af artiklerne i tidsskrifter, mindst én bedømmer skal være ekstern, de skal anses som eksperter på området og bedømmelsen

skal forholde sig til videnskabelig kvalitet og bidraget til ny viden og forståelse (Uddannelses- og Forskningsministeriet) (Aarhus Universitet).

De af forskeren anvendte bøger, er ligeledes bøger af højt fagligt niveau. Bøgerne bruges således på universitetsniveau og forfatterne anses indenlands for værende førende i deres fag og forsker på området.

Den konceptuelle begrebsramme og standarder er udarbejdet af IASB, som er en gruppe af fageksperter inden for regnskab. IASB er ligeledes førende i Europa når det kommer til udstedelse af internationale regnskabsstandarder, i den henseende anses både regnskabsstandarder og begrebsrammen for at være af høj faglig kvalitet.

Den konceptuelle begrebsramme var ved udarbejdelsen af dette projekt endnu ikke frit tilgængelig og at det endnu ikke har været muligt at se den reelle effekt, har det medført at forskers mulighed for primær data har været begrænset. Af den grund er primær data i form af blandt andet interview fravalgt, forsker anerkender dog at primær data kunne have skabt værdi for projektet.

Forsker anerkender endvidere at udelukkende brug af sekundær data skal ske med forsigtighed. Udarbejdelse af anvendte artikler, bøger og tidsskrifter er sket med et andet formål og forfatterne af disse kan ligesom forskeren selv have svært ved at forholde sig objektivt i deres forskning. Det er derfor forsøgt fra forskers side i forbindelse med udarbejdelse af dette projekt at finde supplerende litteratur (Andersen, 2008, s. 80-87).

Det er efter dataindsamlingen ydermere relevant, hvorvidt den indsamlede data er med til at besvare problemstillingen. Der anvendes modeller og teori omhandlende regnskabsparadigmer og udarbejdelse af regnskabsstandarder, til brug for besvarelsen af problemstillingen. Information omkring opbygningen af IASB og deres arbejde med udarbejdelse af standarder og begrebsramme er fundet på IFRS' hjemmeside. Det antages derfor at have høj reliabilitet og validitet (Andersen, 2008, s. 80-87).

Der er ligeledes anvendt en kandidatafhandling fra Aarhus Universitet og en fra Copenhagen Business School. Afhandlingen fra Aarhus Universitet er anvendt til brug for inspiration til kilder i forbindelse med beskrivelsen af IASB. Afhandlingen fra Copenhagen Business School er brugt som inspiration til opsætningen af dette projekt.

Kapitel 3

6. Kritikken af IASB

6.1 Indledning

IASB er selverklæret selvstændigt organ. Spørgsmålet er hvorvidt dette egentlig er tilfældet. I flere tilfælde er IASB blevet kritiseret for netop ikke at være et selvstændigt organ, men at blive stærkt influeret af blandt andet EU. IASB er ligeledes blevet kritiseret for at have været, hvis ikke alene, så delvist skyld i eller forværret den finansielle krise i 2007-09 gennem det formueorienteret paradigme.

Ikke alene er IASB blevet kritiseret for finanskrisen, de beskyldes for at beskytte deres egen position, som det førende standardsættende organ, ved at tilpasse sig konjunkturer ved udarbejdelse af standarder.

6.2 Kritiske spørgsmål

6.2.1 Elias Bengtsson

IASB er blevet kritiseret for at blive stærkt influeret af EU i deres arbejde med udarbejdelse af regnskabsstandarder. Elias Bengtsson fra Sveriges Riksbank, sætter i sin artikel *"Repoliticalization of accounting standard setting – The IASB, the EU and the global financial crisis"* spørgsmål ved IASB ageren omkring finanskrisen. Det beskrives i artiklen, at formålet er, at belyse magtkampen over formen og formål med regnskabsstandarder (Bengtsson, 2011).

En artikel fra 2006 konkluderer at IASB har tendens til at tilgodese de interesser, som multinationale virksomheder har, hvor det ellers var meningen at brugere af finansielrapportering, skal have mulighed for at influere standardsætning (Perry & Nölke, 2006). Ydermere beskyldes IASB for at tilgodese de interessenter, som er med til at finansiere dem, ved at give dem direkte indflydelseskanaler (Bengtsson, 2011).

Brugen af det formueorienteret paradigme, gjorde at virksomheders balance blev mindre og mindre under finanskrisen, som følge af målingen til dagsværdi. Da Lehman Bro-

thers begærede konkurs i september 2008, begyndte kontroverserne omkring IASB standard for finansielle instrumenter, IAS 39. Politikere ønskede ikke, at bankernes soliditet skulle ødelægges af måling til dagsværdi og lagde derfor pres på IASB for ændring af IAS 39. Det rygtedes at den europæiske komite ville fjerne visse elementer fra IAS 39, eller helt gå væk fra internationale regnskabsstandarder (Bengtsson, 2011).

Presset fra den europæiske kommission på at begrænse typerne af aktiver, hvor dagsværdi var påkrævet gjorde, at IASB frafaldt deres normale proces, omkring ændringer af standarder, og hastede ændringer til IAS 39 og IFRS 7 igennem. IASB begrundede ændringerne med at hvis disse ikke var gennemført, ville det have resulteret i manglende guidance og større forskelle mellem IFRS og US GAAP (Bengtsson, 2011).

I 2009 udsendte IASB et *Exposure Draft* på ændringer i IAS 39, hvor det blev foreslået hvis fx et lån havde et forudsigeligt cash flow, kunne dette indregnes som amortiseret kostpris, hvorimod hvis det havde et uforudsigeligt cash flow, som derivater og aktieporteføljer skulle dagsværdi anvendes. Den europæiske kommission var utilfreds med disse ændringer og krævede mere fleksible muligheder for måling, hvilket medførte at IASB indarbejdede flere af disse ændringer i deres endelige standard (Bengtsson, 2011).

6.2.2 Sebastian Botzem og Sigrid Quack

I "(No) Limits to Anglo-American Accounting? Reconstructing the History of the International Standard Committee", hvilket er en gennemgangs artikel af K. Camfferman og S. A. Zeff bog, "Financial reporting and global capital markets. A history of the international accounting standards committee", forsøges de store revisionshuses indflydelse på IASC og senere IASB beskrevet (Botzem & Quack, 2009).

Botzem og Quack beskriver i artiklen, hvordan IASC havde et limiteret antal af fuldtidsansatte. Ydermere var de fleste af de øvrige ansatte fra revisionshuse og alle formænd frem til år 2000 havde været partnere i et stort revisionshus. At formænd og øvrige an-

satte er fra de store revisionshuse, ofte refereret til som *"the Big Four"* giver ifølge Botzem og Quack stor indflydelse til revisionsbranchen. Dette understreges af at størstedelen af IASCs eksperter og projekt ledere havde deres daglige gang hos et af the Big Four. Der opstilles altså en påstand om at revisionshusene anvender deres indflydelse til at påvirke udarbejdelsen af regnskabsstandarder. Dette slås yderligere fast ved deres finansielle støtte til IASB og stadig større indflydelse, som konsulenter og eksperter har ved udarbejdelse af standarder (Botzem & Quack, 2009).

6.2.3 Nicolas Véron

Nicolas Vérons artikel fra 2008, *"Fair Value Accounting is the Wrong Scapegoat for this Crisis"*, beskriver han, hvordan sin holdning til hvorvidt dagsværdi, var skyld i finanskrisen. Han beskriver, hvordan der er to kritik punkter omkring dagsværdi centreret omkring illikviditet og den konjunkturforstærkende virkning. Kritikken centreret omkring illikviditet, handler hovedsagligt om komplekse produkter og sikring af aktiver. Kritikken centreret omkring den konjunkturforstærkende effekt er fejlagtig da den polstre fx bankers balance på toppen af konjunkturer, men dræner dem i bunden af konjunkturerne (Véron, 2008).

Véron mener, årsagerne til at ville ændre regnskabsstandarder for at limiterer brugen af dagsværdi er forkert af tre årsager. Der gives ingen troværdige alternativer til de nuværende standarder, de tilsidesætter den negative effekt af datatabet ved brugen af de nuværende standarder og det slører forskellen mellem revision og forsigtigheds bekymring, som er to forskellige objektiver der skal adskilles (Véron, 2008).

6.2.4 Christian Laux og Christian Leuz

I deres artikel, *"Did Fair-Value Accounting Contribute to the Financial Crisis?"*, undersøger Christian Laux og Christian Leuz, hvorvidt argumenterne for at dagsværdi var med til at forværre finanskrisen. De beskriver, ligesom Véron gjorde det, hvordan dagsværdi må-

ling er konjunkturforstærkende og at nedskrivningerne førte til at bankerne måtte sælge aktiver til langt under markedspriser (Laux & Leuz, 2009).

Anvendelse af dagsværdi blev ikke fundet, som værende en forværende faktor. Det konkluderes, at dagsværdi kun har en større effekt på banker med store beholdninger af værdipapirer. Ydermere blev der ikke fundet evidens for, at brugen af dagsværdi var årsagen til at bankerne var tvunget til at sælge aktiver under markedsværdier. Forfatterne af artiklen påpeger dog at denne ikke skal anses for værende fortaler for en udvidelse af dagsværdi. Det er dog forfatterernes opfattelse at reglerne på området kan forbedres markant (Laux & Leuz, 2009).

Til sidst konkluderes to ting, for det første vil lempelige reglerne eller virksomhedernes ledelse mere fleksibilitet åbne for større muligheder for manipulation og derved mindske troværdigheden ved regnskaber. For det andet, selv hvis strammere regler på området skulle bidrage til en nedadgående spiral, skal disse holdes op mod de positive effekter ved rettidig anerkendelse af tab (Laux & Leuz, 2009).

6.3 Delkonklusion

Kritikken af IASB anses for værende reel. Elias Bengtsson har i sin artikel fundet evidens for at IASB bliver påvirket af eksterne interessenter og i særdeleshed af EU. EU påvirkede specielt i arbejdet med IAS 39, omkring finansielle instrumenter, dette skal muligvis ses i lyset af finanskrisen, hvor dagsværdi måling gav specielt banker problemer med deres soliditet. Botzem og Quack fandt i deres gennemgangsartikel, at IASB ydermere påvirkes indirekte af revisionsbranchen. Den indirekte påvirkning sker gennem brugen af revisorer, som eksperter, fra *Big Four* i forbindelse med udarbejdelse af standarder.

Hverken Véron eller Laux & Leuz fandt måling til dagsværdi til værende skyld i finanskrisen. Véron påpegede ligeledes at der ikke var bedre alternativer, at ændringen ville skabe et datatab og at det slører forskellen mellem revision og forsigtighed. Laux & Leuz forsatte ved at påpege at det hovedsagligt var banker med store værdipapirdepoter, som

blev berørt af måling til dagsværdi. De postulerede, at det måtte kunne indses, at værdien af aktiver vil falde under lavkonjunkturer og at dagsværdi måling derfor ikke var skyld i finanskrisen.

7. Conceptual Framework for Financial Reporting

7.1 Begrebsrammens historie

7.1.1 Framework for the Preparation and Presentation of Financial Statements (1989)

Den første begrebsramme for finansiel information blev udgivet i 1989 af International Accounting Standard Committee (IASC). IASC beskriver i værket fra 1989 at formålet med begrebsrammen er at beskrive de begreber, som skaber grundlaget for udarbejdelsen og præsentation af årsrapporter for eksterne brugere. Ydermere bliver det klarlagt at begrebsrammen ikke er en standard i sig selv (International Accounting Standard Committee, 1989, s. 4) (International Accounting Standards Board, 2018, s. 7, BC0.1).

Begrebsrammens formål beskrives som (International Accounting Standard Committee, 1989, s. 4):

- At skulle hjælpe IASC i arbejdet med udarbejdelse af nye internationale regnskabsstandarder og gennemgang af eksisterende.
- At assistere promovoring af harmonisering af standarder, samt reducere antallet af alternative tilladte standarder.
- At hjælpe ved udarbejdelsen af nationale regnskabsstandarder.
- At hjælpe med implementering af internationale regnskabsstandarder for dem, som udarbejder årsrapporterne.
- At assistere revisor med at skabe en holdning til hvorvidt informationen i årsrapporter stemmer overens med standarderne.
- At regnskabsbruger kan forstå informationen i årsrapporter.
- At give information til interesserede om IASCs tilgang til udarbejdelse af internationale regnskabsstandarder.

IASC udarbejdede i deres første begrebsramme også en liste over, hvem de anså for værende brugere af ekstern finansiel information. En liste der flere gange har været kritiker af fra interessenters side, men som IASC og senere IASB har stadfæstet. Listen består af investorer, medarbejdere, långivere, leverandører, kunder, regeringer og offentligheden. IASC anerkendte at det ville være umuligt at opfylde alle brugeres behov og har derfor forsøgt at opfylde flest mulige med grundlag i et heterogent informationsbehov blandt brugerne (International Accounting Standard Committee, 1989, s. 5).

7.1.2 The Conceptual Framework for Financial Reporting (2010)

IASB og FASB gik i 2004 sammen om at opdatere deres begrebsrammer, dette er efterfølgende kendt som konvergensprojektet. Første fase, af otte, af projektet var en beskrivelse af formålet med generel finansiel information, samt de kvalitative karakteristika af denne. IASB og FASB gennemgik deres *due process* med udgivelse af et *Discussion Paper* i 2006 og et *Exposure Draft* i 2008. Med grundlag i den feedback de to selvstændige organer modtog, offentliggjorde de to kapitler af en opdateret begrebsramme, kendt som 2010 Conceptual Framework. Kapitlerne var projektets første fase om målsætningen ved generel regnskabsrapportering og de kvalitative karakteristika herved. De resterende kapitler blev videreført fra 1989 uden ændringer (International Accounting Standards Board, 2018, s. 7, BC0.2-3).

En af de væsentligste ændringer var overgangen fra at informationen i årsrapporterne skulle være "*Reliable*" til "*Faithfull representation*". IASB havde identificeret et problem ved at termen *reliable* blev anvendt på to måder, derfor forsøgte man at introducere en ny term for pålidelig finansiel information (International Accounting Standards Board, 2018, s. 33-35, BC2.28-31) (International Accounting Standards Board, 2010, s. A34).

På trods af yderligere arbejde med udvikling af konceptet for en rapporterende enhed, definitioner af elementer i regnskaber og møder omkring måling, stoppede IASB og FASB arbejdet her uden yderligere revideringer. Dette blev begrundet med at IASB og

FASB ville flytte deres koncentration til andre projekter (International Accounting Standards Board, 2018, s. 7, BC0.4-5).

7.1.3 The Conceptual Framework for Financial Reporting (2018)

IASB genoptog arbejdet med revidering af begrebsrammen i 2012 og i modsætning til arbejdet med begrebsrammen fra 2010, var dette projekt ikke et samarbejde med FASB. Dette skete på grundlag af en rundspørge blandt IASBs interessenter, som anså projektet for værende en prioritet. I modsætning til 2006 besluttede IASB sig for at droppe tilgangen med at offentliggøre arbejdet i faser.

Gennem udviklingen af begrebsrammen udgav IASB igen et *Discussion Paper (2013)* og et *Exposure Draft (2015)*, for at modtage feedback. Projektet blev færdiggjort og udgivet i 2018 og IASB fandt det ikke nødvendigt at lave større ændringer på de kapitler, som blev revideret i 2010 (International Accounting Standards Board, 2018, s. 7-8, BC0.6-9).

IASB har valgt at se bort fra klassifikation af finansielle instrumenter, som kan have karakteristika af både egenkapital og forpligtelse. Dette skyldes ifølge IASB selv, at de ikke ønskede at forsinke andre forbedringer af begrebsrammen. IASB undersøger i stedet dette område i et selvstændigt projekt og hvis de finder det nødvendigt kan det føre til yderligere ændringer i begrebsrammen (International Accounting Standards Board, 2018, s. 9, BC0.15).

7.2 2018 udgivelse

7.2.1 Introduktion

IASB beskriver, at målsætningen med regnskabsrapportering er, at levere finansiell information omkring enheden til regnskabsbruger. Den finansielle information, skal hjælpe regnskabsbruger til at træffe beslutninger blandt andet omkring køb og salg af ejerandele i enheden, samt hvorvidt der ønskes at yde kredit til enheden (International Accounting Standards Board, 2018, s. 6).

Det beskrives ligeledes at begrebsrammen stadig ikke skal ses som en regnskabsstandard og at denne ikke går forud for standarder. Formålet med begrebsrammen er ligeledes at assistere IASB ved udarbejdelsen af regnskabsstandarder, samt sørger for konsistent anvendt regnskabspraksis (International Accounting Standards Board, 2018, s. 6).

Begrebsrammen bidrager ydermere til IFRS Foundation og IASBs vision, som er at udvikle standarder der bringer gennemsigtighed, ansvarlighed og effektivitet til verdens finansielle markeder (International Accounting Standards Board, 2018, s. 6).

Dette projekt vil ikke gå i dybden med alle ændringerne og ikke ændringer i den nye begrebsramme, i stedet vil fokus lægges på de mest fundamentale ændringer, samt de punkter, hvor IASB er blevet kritiseret af uafhængige forskere.

7.3 Væsentlige ændringer

IASB er, som beskrevet i tidligere afsnit, blevet kritiseret på forskellige fundamentale punkter i deres arbejde med udarbejdelse af regnskabsstandarder. Et af hovedpunkterne, hvor IASB er blevet kritiseret er, hvorvidt dagsværdi, eller anvendelse af det formueorienteret paradigme, har været med til at forværre den finansielle krise i 2009.

IASB har i den konceptuelle begrebsramme ændret definitionen af aktiver, forpligtelser og egenkapital, en afledt effekt af dette har været en tilpasning i definitionen af indtægter og omkostninger. I forbindelse med ændringen af definitionerne har IASB ligeledes indført et nyt begreb, som aktiver og forpligtelser bindes op på. Begrebet "*Economic Resource*", økonomisk ressource, er en rettighed, som har potentialet til at tilføre enheder økonomiske fordele (International Accounting Standards Board, 2018, s. 53, BC4.4).

Som beskrevet i projektets afsnit 1.4, om afgrænsning, har dette projekt kun fokus på de kapitler, der anses for værende relevante for besvarelse af problemstillingen. De relevante kapitler for besvarelse af problemstillingen er kapitlerne fire, seks og syv.

7.4 Begrebsrammen kapitel 4

7.4.1 Økonomisk ressource

Det nye begreb, som IASB har lanceret i forbindelse med udgivelsen af den konceptuelle begrebsramme er "*Economic Resource*" og defineres: "*An economic resource is a right that has the potential to produce economic benefits*" (International Accounting Standards Board, 2018, s. 53, BC4.4c). IASB vælger at flytte referencen til fremtidige Cash flows i dette begreb. Begrebet skal ses, som en support til definitionerne af aktiver og forpligtelser. Ændringen er ifølge IASB med til at strømline definitionerne af aktiver og forpligtelser og anerkender at virksomheder ikke har kontrol over de fremtidige cash flows (International Accounting Standards Board, 2018, s. 54, BC4.6-7).

Det blev ligeledes, fra IASB side, overvejet hvorvidt de kun skulle anvende termen resource, dette skete da nogle interessenter mente, at økonomisk ressource var for smal en definition. IASB begrundede definitionen af økonomiske ressourcer indebærer alle ressourcer, som har potentialet til at skabe afkast (International Accounting Standards Board, 2018, s. 57, BC4.26).

7.4.2 Aktiver

I forbindelse med udarbejdelsen af den nye begrebsramme blev definitionen af et aktiv ændret. Definitionen i begrebsrammen fra 2010 var følgende: "*An asset – as a resource controlled by the entity as a result of past events and from which future economic benefits are expected to flow to the entity.*" (International Accounting Standards Board, 2018, s. 53, BC4.1a). Der skulle altså være tale om en ressource kontrolleret af virksomheden, som forventes at give et økonomisk afkast.

Definitionen er af IASB i begrebsrammen ændret til: "*An asset is a present economic resource controlled by the entity as a result of past events.*" (International Accounting Standards Board, 2018, s. 53, BC4.4a). For at der kan være tale om et aktiv for virksomhe-

den, skal dette stadig være kontrolleret, som et resultat af historiske begivenheder. Aktivt forventes ikke længere at skulle give afkast, men skal have potentialet til det, som beskrevet under økonomisk ressource.

IASB begrundede ændringen af definitionen med, at de mener virksomheden kun har kontrol over den økonomiske ressource, men ikke kontrol over afkastet. Dette er på trods af IASB anerkender at værdien af et aktiv afspejler potentialet til at skabe økonomiske gevinster (International Accounting Standards Board, 2018, s. 59, BC4.35).

7.4.2.1 Afslåede ændringer

Ydermere blev terminologien "*present*" og "*as a result of past events*" diskuteret i begrundelserne for definitionen. IASB fandt ingen signifikante problemer ved brugen af de to termer (International Accounting Standards Board, 2018, s. 56, BC4.16-17).

Det blev fra interessenters side diskuteret, hvorvidt et aktiv skulle defineres, som en ressource eller en rettighed. Interessenter mente, at specielt materielle aktiver måtte anses mere, som en ressource end som en rettighed. IASB begrundede valget af termen ved at selv et materielt aktivs anvendelse er bundet op på en rettighed (International Accounting Standards Board, 2018, s. 58-59, BC4.29-30).

Det kræves af IAS 38, at immaterielle aktiver kan identificeres, separeres fra virksomheden, stamme fra en kontraktuel eller en juridisk ret. IASB kom frem til, hvis et aktiv er separeret eller stammer fra en juridisk ret, så er det nemmere at måle, identificere og beskrive. Det talte imod, at anerkendelsen af aktivet ville være relevant information og derfor valgte IASB identifikation og separabilitet ikke skulle indgå i definitionen af et aktiv (International Accounting Standards Board, 2018, s. 59, BC4.34).

IASB afslog blandt andet at kontrol skulle indgå i definitionen af et aktiv. I stedet for vendingen "*risks and rewards of ownership*" anvendes "*Exposure to significant variations in the amount of an asset may indicate control*". Nogle interessenter mente at det implicit

i definitionen fremgik at virksomheden skulle have kontrol. IASB var enige i denne holdning, men mente, at man udtrykkeligt skulle henvise til en nyttig måde, at strukturere definitionen og støtte linjen på (International Accounting Standards Board, 2018, s. 61, BC4.41-43).

Et forslag blev stillet om, at kravet om kontrol skulle være et anerkendelseskriterium i stedet for en del af definitionen af et aktiv. Grundet at dette ikke ville ændre på hvilke aktiver der vil blive anerkendt, valgte IASB ikke at flytte kravet om kontrol til et anerkendelseskriterium. Ydermere havde bestyrelsen ikke oplevet nogen problemer i praksis (International Accounting Standards Board, 2018, s. 61, BC4.41-43).

Et forslag om at IASB skulle ændre definitionen af kontrol til at henvise til "stort set alle" økonomiske fordele. IASB mente at dette ville være overflødigt og skabe mere forvirring end gavn (International Accounting Standards Board, 2018, s. 61, BC4.41-43).

7.4.3 Forpligtelser

Forpligtelser var i de tidligere begrebsrammer defineret som: "*A liability – as a present obligation of the entity arising from past events, the settlement of which is expected to result in an outflow from the entity of resources embodying economic benefits.*" (International Accounting Standards Board, 2018, s. 53, BC4.1b). Der skulle derfor være tale om en nuværende forpligtelse, med grundlag i en historisk begivenhed, som forventes at skabe en omkostning for enheden.

Definitionen af forpligtelser er ligeledes blevet ændret, så den stemmer overens med definitionen for aktiver. Definitionen lyder: "*A liability is a present obligation of the entity to transfer an economic resource as a result of past events.*" (International Accounting Standards Board, 2018, s. 53, BC4.4b). IASB definerer stadig en forpligtelse, som nuværende, at enheden har forpligtet sig til at overføre en økonomisk ressource og opstået ved en historisk begivenhed. For at begrebet stemmer overens med den nye term er økonomisk ressource igen anvendt.

IASB udviklede tre kriterier for anerkendelse af forpligtelser, blandt dem var kriteriet "*No practical ability to avoid*" jf. Begrebsrammen §§ 4.29-34 (International Accounting Standards Board, 2018, s. 32-33). Kriteriet betyder, at virksomheder ikke nødvendigvis har en juridisk forpligtelse til at overføre en økonomisk ressource, men dens mulighed for at undgå dette er limiteret af sædvanlig praksis, offentliggjorte politikker eller specifikke statements. Dette kan også kaldes konstruerede forpligtelser. Kravet om at overføre en økonomisk ressource eksisterer allerede for virksomheden, men er betinget af en handling, som virksomheden selv kan tage (International Accounting Standards Board, 2018, s. 63, BC4.49).

IASB identificerede tre steder i eksisterende standarder, der definerer, hvornår en nuværende forpligtelse til at overføre en økonomisk ressource eksisterer (International Accounting Standards Board, 2018, s. 63, BC4.51).

- a) IAS 37 & IFRIC 21: Virksomheden må ikke have mulighed for at undgå den fremtidige overførsel, for at forpligtelsen skal anerkendes. End ikke en teoretisk mulighed for at undgå det.
- b) IAS 34: Virksomheden skal ikke have en praktisk evne til at undgå den fremtidige overførsel. Fx hvis virksomheden har leasing betalinger, der er variable betalinger, der baseres på virksomhedens årlige salg, så kan forpligtelsen skulle anerkendes før niveauet er nået, hvis det forventes at virksomheden opnår det og derfor ikke har en realistisk mulighed for at undgå dette.
- c) IAS 19: Der må ingen begrænsninger være på virksomhedens mulighed for at undgå fremtidig overførsel. Det er rigeligt at virksomheden, som konsekvenser af tidligere begivenheder, muligvis skal overføre en økonomisk ressource, hvis yderligere betingelser opfyldes.

IASB valgte at anvende definitionen fra IAS 34, da man afviste den fra IAS 37/IFRIC 21 på baggrund af, hvis virksomheden har den teoretiske, men ikke den praktiske evne til at undgå denne overførsel, udelades nogle forpligtelser fra virksomhedens regnskab,

som kan være relevante for brugerne heraf. Denne anvendelse vil lægge for stor vægt på retlig form og ikke på et troværdigt billede af virksomhedens forpligtelser. De afviste ligeledes definitionen fra IAS 19, fordi termen forpligtelse indebærer en vis grænse for virksomhedens evne til at undgå overførsel af en ressource (International Accounting Standards Board, 2018, s. 64, BC4.52).

IASB overvejede ligeledes andre vendinger i forbindelse med definitionen af en forpligtelse, men valgte "*no practical ability to avoid*". Termonologien blev anset for værende mest effektiv til, at forklare hvad en virksomhed forpligter sig til i stedet for det potentielle udfald. Ydermere afspejler definitionen "*practical ability*", som er anvendt i standarder i forhold til, hvorvidt en enhed har kontrol over et aktiv (International Accounting Standards Board, 2018, s. 65, BC4.57).

Det andet kriterium for at anerkende en forpligtelse er, at virksomheden har en forpligtelse, som potentielt vil kræve virksomheden overfører en økonomisk ressource, jf. begrebsrammens §§ 4.36-41 (International Accounting Standards Board, 2018, s. 33-34). Ydermere kan en forpligtelse opstå, når en virksomhed skal overføre en økonomisk ressource, hvis en uspecificeret begivenhed opstår (International Accounting Standards Board, 2018, s. 66, BC4.62-63).

Det tredje kriterium for anerkendelse af en forpligtelse er begrebet "*Present obligation as a result of past events*" jf. Begrebsrammens §§ 4.42-47 (International Accounting Standards Board, 2018, s. 34-35). IASB definerer, som noget nyt i begrebsrammen hvad begrebet betyder. Nogle forpligtelser stammer fra enkeltstående forpligtende begivenheder, fx køb af varer. Andre forpligtelser opbygges over tid gennem forsatte aktiviteter (International Accounting Standards Board, 2018, s. 66, BC4.64-65). Ifølge IASB betyder begrebet at en virksomhed har opnået en økonomisk gevinst eller handlet og som konsekvens heraf skal eller vil denne skulle overføre en økonomisk ressource, som denne ellers ikke skulle have overført. Den historiske handling øger størrelsen af den økonomiske ressource, som skal eller vil skulle overføres (International Accounting Standards Board, 2018, s. 66-67, BC4.68).

7.4.4 Egenkapital

Definitionen af egenkapital er uændret i forhold til tidligere begrebsrammer og defineres således stadig: *"Equity is the residual interest in the assets of the entity after deducting all its liabilities"* (International Accounting Standards Board, 2018, s. 38, §4.63).

I begrebsrammen har IASB beskrives virksomheders egenkapital, ved først at foretage en binær sondring mellem forpligtelser og egenkapital. Derefter defineres egenkapital som nettoaktiverne, eller som residual værdien af aktiver fratrukket virksomhedens forpligtelser. IASB ønsker ikke at diskutere hvilken form for præsentation og oplysninger der er relevante, hvis en virksomheds egenkapital består af flere klasser (International Accounting Standards Board, 2018, s. 71, BC4.89).

Det blev diskuteret hvorvidt man skulle gå væk fra den binære sondring mellem forpligtelser og egenkapital. Dog ville det ifølge IASB være uundgåeligt at dele fordringer i mindst to klasser (International Accounting Standards Board, 2018, s. 71, BC4.90).

Nogle respondenter foreslog man introducerede et tredje element hvorved egenkapitalen defineres direkte. Det mente IASB ville blive for komplekst. Ydermere ville det være nødvendigt, at bestemme om ændringer i denne tredje klasse af fordringer skulle møde definitionen af indkomst eller omkostninger (International Accounting Standards Board, 2018, s. 71-72, BC4.91).

7.4.5 Indtægter og omkostninger

IASB fandt ingen problemer med definitionerne af indtægter og omkostninger, derfor ændres disse kun for at matche de nye definitioner af aktiver og forpligtelser (International Accounting Standards Board, 2018, s. 73, BC4.95). Begrebsrammen fra 2010 definerede indkomst og omkostninger, som ændringer i aktiver og forpligtelser. Nogle interessenter havde en holdning om at IASB lagde for stor vægt på det formueorientere-

de paradigme over det præstationsorienteret (International Accounting Standards Board, 2018, s. 72, BC4.93).

IASB var uenig i påstanden om at de lagde større vægt på balancen, frem for resultatopgørelsen og besvarede interessenterne med følgende (International Accounting Standards Board, 2018, s. 72-73, BC4.94a-e):

- a) Det er ikke korrekt at IASB kun eller primært fokuserer på den finansielle position. Finansielle rapporter er til for at give information om en virksomheds finansielle position og performance. Derfor ved både anerkendelse, måling og præsentation og oplysninger, overvejer IASB om informationen er brugbar både om den finansielle position og performance.
- b) Information omkring transaktioner er relevant for brugerne af finansielle rapporter. Derfor er meget af den finansielle rapportering baseret på transaktioner og det vil den fortsat være.
- c) Transaktioner der resulterer i indkomster og omkostninger giver også ændringer i aktiver og forpligtelser. IASB mener derfor at det giver mening at definere indtægter og omkostninger, gennem ændringer i aktiver og forpligtelser. IASB og andre standardsættere har fundet det mere effektivt at definere aktiver og forpligtelser først og at definere indkomst og omkostninger som ændringer i aktiver og forpligtelser.
- d) Definitionerne af aktiver og forpligtelser er ikke kun regnskabsmæssige aspekter. De referer til et økonomisk fænomen. Rapporter omkring den finansielle position giver et mere relevant og forståelig information om en virksomhed.
- e) En tilgang baseret på at matche indkomst og omkostninger definerer ikke den periode som disse vedrører. Hvis indkomster og omkostninger vedrører hinanden vil de som regel blive anerkendt samtidigt pga. samtidige ændringer i aktiver og forpligtelser.

7.5 Begrebsrammen kapitel 6

7.5.1 Måling

IASB anså kapitlet omkring måling, som et prioritetsområde, da holdning var at begrebsrammen fra 2010 havde et stort hul. IASB ønskede derfor, at adressere dette på trods af, at nogle interessenter mente, at det ikke var tilstrækkeligt kun at beskrive de enkelte måleenheder. Interessenterne foreslog derfor en udskydelse af begrebsrammen, udgive den uden kapitlet eller kun udgive en midlertidig guideline. Denne holdning delte IASB ikke og begrebsrammen indeholder derfor også en beskrivelse af målebaser, hvilken information disse giver, samt en diskussion af, hvilke faktorer der skal overvejes når en målebase vælges (International Accounting Standards Board, 2018, s. 84, BC6.1-4).

Det blev overvejet fra IASBs side hvorvidt der skulle indføres en "*single measurement basis*". *Single measurement basis* ville gøre det nemmere at sammenligne og gøre måling mindre komplekst. Gennem processen med *Discussion Paper* og *Exposure Draft* stillede IASB det, som forslag, men gjorde samtidigt opmærksom på det ikke altid ville give de mest relevante informationer til brugerne. Kun få respondenter bakkede ikke op om ideen og foreslog i stedet anden målebase. Konklusionen blev at give en standard måleenhed i de enkelte regnskabsstandarder, da forskellige måleenheder kan give mere relevant information til brugeren (International Accounting Standards Board, 2018, s. 84-85, BC6.5-11).

Begrebsrammen fra 2018 identificerer to kategorier af måleenheder. *Historisk kostpris* og *Dagsværdi*. Da IASB udsendte *Discussion Paper* i 2013 havde dette en cash-flow baseret måleenhed med, denne blev dog senere slettet da den ikke blev anset som en enkeltstående enhed. IASB beskriver måleenhederne som de muligvis vil overveje ved udarbejdelsen af standarder. Nogle respondenter til *Exposure Draftet* mente at IASB havde bias til fordel for *historisk kostpris* og andre mente at IASB havde bias til fordel for *dagsværdi*. IASB forsøgte dog at give en balanceret beskrivelse af de måleenheder (International Accounting Standards Board, 2018, s. 85-86, BC6.12-18).

7.6 Begrebsrammens kapitel 7

7.6.1 Præsentation og oplysninger

Kapitlet blev ikke berørt i forbindelse med udgivelsen af begrebsrammen fra 2010 og respondenter til den offentlige konsultation i 2011 identificerede dette, som et prioritetsmne. Specielt manglede der ifølge respondenternes mening fokus på resultatopgørelsen og anden totalindkomst. IASB var enige i respondenternes bekymring og introducerer i begrebsrammen for første gang følgende (International Accounting Standards Board, 2018, s. 95, BC7.1-3):

- Koncepter der beskriver hvordan information skal præsenteres og oplyses. Disse koncepter skal guide IASB i præsentations- og oplysningskrav i regnskabsstandarder. Koncepterne skal ligeledes være med til at guide virksomheder.
- Guidance i klassificering af indtægter og omkostninger for IASB når de beslutter om de skal være inkluderet i den finansielle performance eller om de skal indgå i anden totalindkomst.
- Guidance for IASB for, hvornår indkomster og omkostninger skal om klassificeres fra anden totalindkomst til resultatopgørelsen.

I forbindelse med udgivelsen af begrebsrammen foretog IASB endvidere et oplysningsinitiativ. En kollektion af implantationer og forskningsprojekter, der søgte at forbedre oplysninger i regnskaber. Dette forsøgte IASB at opnå ved yderligere guidelines, der bygger på koncepterne givet i begrebsrammen. Ydermere lanceres et forskningsprojekt for at undersøge potentielle forbedringer til strukturen og indholdet af resultatopgørelse, cash flow og egenkapitalen opgørelsen (International Accounting Standards Board, 2018, s. 95, BC7.3).

IASB har igennem årene besluttet at nogle indkomster og omkostninger må eller skal anerkendes uden for resultatopgørelsen. Hverken begrebsrammen fra 1989 eller 2010 refererede til dette. Derfor mente IASB det var vigtigt at inkludere dette i 2018. Dog mente IASB ikke at begrebsrammen skulle tage stilling til, hvilke indkomster og omkostninger skulle anerkendes i eller uden for resultatopgørelsen, det vil de lade være op til

standarderne selv, bl.a. IAS 1 om præsentation af finansielle rapporter (International Accounting Standards Board, 2018, s. 96, 7.9-11).

Det blev af IASB overvejet, hvordan profit og tab defineres i begrebsrammen. Resultatopgørelsen beskrives i begrebsrammen, som den primære informationskilde til virksomheders finansielle performance. Ligeledes beskrives det at totaler og subtotaler er en yderst summeret skildring af virksomheders finansielle performance for perioden. Flere interessenter efterlyste gentagende gange en definition, men på trods af udefra kommende forslag kunne der ikke findes konsensus. IASB konkluderede, at der ikke kunne udfærdiges en fyldestgørende liste over hvilke posteringer, der skulle indgå i resultatopgørelsen og hvilke der kun skulle indgå i anden totalindkomst. Dette begrundes med risici for at vigtige posteringer ikke anerkendes og derfor kun ville indgå i anden totalindkomst. Det bliver af IASB alligevel beskrevet, som en signifikant forbedring, at der for første gang er udviklet guidelines til klassifikation af indtægter og omkostninger (International Accounting Standards Board, 2018, s. 96-98, BC12-20).

I forlængelse heraf blev det forsøgt besluttet, hvilke indtægter og omkostninger, der inkluderes i resultatopgørelsen og hvilke der kun skal fremgå af anden totalindkomst. Det blev ikke fundet muligt at identificere en karakteristika eller et sæt af karakteristika, som deles af de poster der skal indgå i resultatopgørelsen. Det var yderligere ikke muligt at definere en gruppe kategorier, som skulle inkluderes i anden totalindkomst (International Accounting Standards Board, 2018, s. 98, BC7.21-25).

Begrebsrammen sætter som princip at alle indtægter og omkostninger skal inkluderes i resultatopgørelsen. Dette er gjort for at IASB kan fastlægge en standard for, hvor indtægter og omkostninger skal posteres. Herefter kan beslutninger om, at ekskludere visse ting fra resultatopgørelsen og ligge dem i anden totalindkomst under ekstraordinære omstændigheder. Disse ekstraordinære omstændigheder vil være, når IASB mener, at det giver mere relevant information eller et mere troværdigt billede af virksomhedens finansielle performance (International Accounting Standards Board, 2018, s. 98, BC7.21-25).

Begrebsrammen indeholder ikke en liste af hvornår der er tale om disse ekstraordinære omstændigheder. Det forventes at IASB tager stilling til emnet når de udarbejder regnskabsstandarder og forklarer hvorfor heri. Virksomheder kan ikke selv foretage det valg, jf. Pkt. 88 i IAS 1 (International Accounting Standards Board, 2018, s. 98, BC7.21-25) (International Accounting Standards Board, 2016).

Det blev afslutningsvis forsøgt klarlagt, hvornår en postering inkluderet i anden totalindkomst kræves om klassificeret ind i resultatopgørelsen. Dette blev forsøgt grundet forskellige holdninger fra IASB til emnet igennem tiden. Visse regnskabsstandarder udarbejdet før begrebsrammen fra 2018 kræver om klassificering, hvor andre forbyder dette. Det anerkendes at det ikke er holdbart at ændre holdning fra tid til anden og derfor beskrives der i begrebsrammen principper for om klassificering (International Accounting Standards Board, 2018, s. 99-100, BC7.26-33).

Det blev konkluderet, hvis resultatopgørelsen er den primære informationskilde til en virksomheds økonomiske performance, skal de akkumulerede beløb være så komplette som muligt. Af den grund kan indtægter og omkostninger kun ekskluderes hvis der er overbevisende grund herfor. Begrebsrammen inkluderer ydermere et princip, der kræver indtægter og omkostninger indregnet i anden totalindkomst efterfølgende om klassificeres i resultatopgørelsen. Dette gøres i den periode, hvor det giver mest relevant information eller en mere troværdig repræsentation af virksomhedens finansielle performance (International Accounting Standards Board, 2018, s. 99-100, BC7.26-33).

I tilfælde, hvor der anvendes en måling til den finansielle position og en anden til finansiell performance er en om klassificering nødvendig. Uden om klassificeringen kan det ikke sikres at det akkumulerede beløb af indtægter og omkostninger er inkluderet i resultatopgørelsen. Begrebsrammen indeholder ikke specifik guidance på, hvornår om klassificering ikke vil give relevant information. IASB forventer at tage stilling til dette når de udarbejder standarder og konkludere deres bevæggrunde deri. Virksomheder

kan ikke tage disse beslutninger (International Accounting Standards Board, 2018, s. 99-100, BC7.26-33).

7.7 Delkonklusion

IASB lavede gennemgribende ændringer i definitionerne på aktiver og forpligtelser. En afledt effekt af disse ændringer er en mindre justering i definitionen af indtægter og omkostninger, alene for at disse stemmer med ændringerne i aktiver og forpligtelser. Det blev ikke anset for nødvendigt at udarbejde en ny definition for egenkapital. IASB fik igennem deres udsendelse af *Discussion Paper* og *Exposure Draft* feedback fra deres interessenter. Nogle af disse interessenter, havde en holdning om, at IASB havde et bias og lagde for stor vægt på det formueorienterede paradigme. IASB benægtede dette og anså de selv havde et meget balanceret syn på vægten mellem balance og resultatopgørelse.

I forbindelse med de nye definitioner på aktiver og forpligtelser, lancerer begrebsrammen et nyt begreb, som anses for værende en central brik i definitionen. IASB lancerede begrebet økonomisk ressource og i beskrivelsen af dette begreb, ændredes ordlyden fra at virksomheden kan forvente et afkast, til at have potentiale til at skabe et afkast for virksomheden.

Kapitel 6 omkring måling blev også ændret, IASB forsøgte, at indføre et *single measurement basis*, men måtte sande at det ikke var muligt. Visse aktiver og forpligtelser giver mere relevant information, ved anvendelse af forskellige måleenheder. IASB fastsatte dog de to hoved måleenheder til at være *historisk kostpris* og *dagsværdi*. Som i forbindelse med udarbejdelsen af definitionerne på aktiver og forpligtelser, mente nogle interessenter at IASB beskrivelse gav anledning til at foretrække *historisk kostpris*. Andre interessenter mente at IASB foretrak *dagsværdi*. Det bliver dog ikke i begrebsrammen fastslået, hvornår det forventes at anvende hvilken, dette tages stilling til i forbindelse med udarbejdelsen af de enkelte regnskabsstandarder.

Det sidste kapitel, hvis ændringer dette projekt arbejder med, er ændringerne i kapitel 7. Kapitlet omhandler præsentation og oplysninger. IASB havde i forbindelse med forarbejdet til begrebsrammen fundet dette kapitel, som værende et kritisk punkt der krævede forbedring. For første gang præsenterede IASB koncepter for hvornår poster skal indregnes i resultatopgørelsen, samt hvornår disse skal holdes udenfor, men derimod indregnes i anden totalindkomst.

Flere interessenter mente at begrebsrammen skulle udskydes eller udgives uden dette kapitel, da disse ikke mente at det udarbejdede var fyldestgørende. IASB ønskede ikke at udskyde begrebsrammen og anså det som værende uansvarligt at komme med specifikke poster, som skal holdes uden for resultatopgørelsen. Dette begrundedes med at, det ikke ville være muligt at udfærdige en fuldkommen liste. IASB ønskede derfor udelukkende at give guidance på området, og overlade de specifikke punkter til de enkelte regnskabsstandarder.

Kapitel 4

8. Begrebsrammen v. Kritikken

8.1 Indledning

IASB er blevet kritiseret på flere punkter. De kritiseres for at anvendelsen af det formueorienteret paradigme, havde negativ indflydelse på finanskrisen og de kritiseres for ikke at være helt så uafhængige, som de selv påstår at være. På trods af at Laux og Leuz i deres forskningsprojekt ikke fandt brugen af det formueorienteret paradigmet, skulle have haft en forværende effekt på finanskrisen vil de følgende afsnit alligevel forsøge belyst, hvorvidt IASB påvirkes til at skifte paradigme i begrebsrammen.

Det vil ligeledes blive forsøgt belyst, hvorvidt IASB i arbejdet med begrebsrammen bliver influeret af interessenter. Dette ønskes belyst da IASB i flere omgange er beskyldt for at føje sig for blandt andet af EU og blive influeret for meget af *the Big Four*.

De sidste afsnit vil indeholde en diskussion om, hvorvidt begrebsrammen skal anses for værende et forsøg fra IASBs side, på at beskytte sin position, som ledende regnskabsstandards udsteder.

8.2 Begrebsrammens paradigme

Det er tidligere i projektet beskrevet, hvordan IASB er blevet beskyldt for anvendelsen af det formueorienteret paradigme og hvordan det skulle have haft indflydelse på finanskrisen. På trods af at dette ikke er blevet bekræftet, findes det alligevel værende interessant, hvorvidt IASB forholder sig til brugen af regnskabs paradigmer.

Det er forsøgt af IASB i den konceptuelle referenceramme at forholde sig balanceret til begge regnskabsparadigmer. Begge paradigmer bliver beskrevet i begrebsrammen og der har ligeledes været diskussion om, hvorvidt en tredje måleenhed skulle lanceres. Dette skete i forbindelse med diskussionen om hvorvidt der skulle lanceres et *single measurement basis*. Projektet beskriver i tidligere afsnit at IASB ikke fandt dette muligt, da det kunne give datatab for regnskabsbrugerne.

IASB valgte at holde fast i to hovedgrupper for måling, *historisk kostpris* og *dagsværdi*, det bliver ikke fastlagt i begrebsrammen, hvornår det anses for værende hensigtsmæssigt at anvende den ene fremfor anden. Det er ellers ikke fordi IASB mangler tilbagemeldinger fra interessenter på deres *Discussion Paper* og *Exposure Draft*, som efterspørger, en stillingtagen til hvilket regnskabsparadigme der skal anvendes. Interessenter var uenige i tilbagemeldingerne, hvorvidt IASB lagde for stor vægt på virksomheders finansielle position eller deres finansielle performance.

En gennemgang af begrebsrammen giver et indtryk af at IASB ikke tager nogle definitive beslutninger på området og derved ønsker at overlade paradigme beslutningen til den enkelte regnskabsstandard. Dette kan give IASB mulighed for at ændre holdning og tilgang gennem tiden til, hvorvidt det præstationsorienteret paradigme eller det formueorienteret paradigme anses for at give mest nyttig information til regnskabsbrugerne.

Ydermere kan dette gøre arbejdet med ændringer nemmere, da IASB ikke udelukker brugen af paradigmerne i begrebsrammen. Den brede begrebsramme skal derfor ikke ændres, hvis IASB, deres interessenter eller andre mener at et paradigme vil skabe mere nyttig information. Denne ændring kan nu nøjes med at ske i enkelte standarder.

8.2.1 Eksempler fra IASB egne konklusioner

Interessenter stiller spørgsmål ved IASB definition af indtægter og omkostninger, som tidligere beskrevet anses disse i det formueorienteret paradigme, som ændringen i nettoaktiverne. IASB bliver ligeledes beskyldt i kapitlet om måling for at tillægge virksomhedernes balance større vægt end resultatopgørelsen:

“The 2010 Conceptual Framework defined income and expenses in terms of changes in assets and liabilities. A few respondents to the 2013 Discussion Paper questioned this approach. They argued that it gives undue primacy to the statement of financial position over the statement(s) of financial performance...” (International Accounting Standards Board, 2018, s. 72, BC4.93).

“A few respondents ... said the discussion of measurement bases is biased: some suggested that the discussion is biased against historical cost; conversely, others perceived a bias against current values. ... The Board did not intend to favour one measurement basis over the others.” (International Accounting Standards Board, 2018, s. 86, BC6.17).

IASB er ikke enige i påstanden og forsvarer deres definition med:

“It is incorrect to assume that the Board focuses solely or primarily on the statement of financial position. Financial statements are intended to provide information about an entity’s financial position and its financial performance ... the Board considers whether the resulting information provides useful information about both an entity’s financial position and its financial performance. The Board has not designated one type of information ... as the primary focus of financial reporting.” (International Accounting Standards Board, 2018, s. 72, BC4.94a).

IASB mener ikke at de hovedsagligt eller kun fokuserer på virksomhedernes finansielle position, fordi at finansielle rapporter har til formål at give information om både finansiell performance og position. Ydermere slås det af IASB fast, at der ikke er udpeget en type af information, som værende det primære fokus.

“... much of financial reporting is currently based on transactions and will continue to be so.” (International Accounting Standards Board, 2018, s. 72, BC4.94b).

Ydermere mener IASB at meget finansiell rapportering baseres på transaktioner og vil forsætte med at gøre dette. Dette på trods af at regnskabsstandarder guider virksomheder i at urealiserede gevinster og tab, skal henføres til resultatopgørelsen.

“Transactions that result in income and expenses also cause changes in assets and liabilities. ... The Board and other standard-setters have found over many years that it is more effective, efficient and rigorous to define assets and liabilities first and to define income

and expenses as changes in assets and liabilities... .” (International Accounting Standards Board, 2018, s. 73, BC4.94c).

IASB bygger videre på deres forklaring omkring transaktioner med, at hvis de skaber indtægter og omkostninger, vil disse kunne spores i opgørelsen af virksomhedens balance. Et af målene med finansiell rapportering er, at det skal skabe information, uden at informationen bliver for dyr eller besværligt at tilvejebringe denne. Det er derfor vigtigt for IASB, at anvende den mest optimale løsning under de forudsætninger.

“The definitions of an asset and a liability are not merely accounting technicalities. They refer to real economic phenomena... A statement of financial position depicting assets, liabilities and equity provides users with more relevant and understandable information about an entity’s financial position” (International Accounting Standards Board, 2018, s. 73, BC4.94d).

IASB fastslår endvidere, at definitioner på aktiver, forpligtelser og egenkapital, refererer til et økonomisk fænomen. Brugere af ekstern finansiell rapportering får mere relevant information omkring virksomheder fra balancen end fra resultatopgørelsen.

“... if income and expenses relate to each other, they will often be recognised simultaneously because of simultaneous changes in related assets and liabilities. However, an intention to match income and expenses does not justify the recognition in the statement of financial position of items that do not meet the definitions of an asset or a liability.” (International Accounting Standards Board, 2018, s. 73, BC4.94e).

Det sidste argument IASB anvender er, at ændringer i indtægter og omkostninger, som regel vil ske samtidigt med tilsvarende ændringer i nettoaktiverne.

8.2.2 Opsamling

IASB ønsker i begrebsrammen ikke, at tage stilling til, hvilken måleenhed, som de anser for værende den der yder mest relevant information for regnskabsbrugerne. Det blev forsøgt at implementere et *single measurement*, men dette blev ikke fundet muligt med begrundelsen om muligt datatab. IASB tager således ikke definitive beslutninger omkring *historisk kostpris* og *dagsværdi* måling, men ønsker at overlade det til de enkelt regnskabsstandarder. Den manglende beslutning kan tolkes, som et forsøg på at sikre begrebsrammen mod blandt andet kritik og konjunktursvingninger.

I eksemplerne begrunder IASB deres brug af det formueorienteret paradigme, efter at være blevet kritiseret for brugen af paradigmet, i forbindelse med udarbejdelse af begrebsrammen. Brugen af paradigmet bliver blandt andet begrundet med, at selvom det anvendes, så er meget af den finansielle rapportering stadig baseret på transaktioner. IASB forsætter ved at fastslå, at disse transaktioner, vil kunne spores ved ændringer i virksomheders aktiver, forpligtelser og egenkapital.

8.3 Influert af interessenter

Et andet stort kritik punkt af IASB er, at de lader sig influere af blandt andet EU, for at beskytte deres position, som førende international regnskabsstandard udsteder. Det kan diskuteres, hvorvidt den brede begrebsramme er en afledt effekt heraf. For ikke nok med at den brede begrebsramme overlader paradigme valget til den enkelte regnskabsstandard, så gør den det også overordentligt svært at kritisere, da der netop ikke tages stilling til specifikke ting.

Det tolkes af forsker, som IASB er blevet influert af påstande om, at have været medansvarlig for finanskrisen ved gennemgang af begrebsrammen. Dette skyldes muligheden for kun at skulle ændre de enkelt standarder, ved fremtidige konjunkturændringer, som IASB før er blevet presset til af den europæiske komité. Under finanskrisen blev IASB presset af den europæiske komité til, at lave en haste ændring til blandt andet IAS 39, da brugen af dagsværdi i IAS 39, udvandede og mindskede blandt andet bankers soliditets-

grad. At visse bankers soliditetsgrad blev ramt af måling til dagsværdi, var blandt andet med til at Lehman Brothers gik konkurs.

På trods af at forsker mener, at IASB er blevet influeret af deres interesser, anerkender denne også, at de ikke er blevet influeret i en sådan grad i arbejdet med begrebsrammen, at de helt har forkastet paradigmet. De eksisterende paradigmer anses dog, for værende et problem, både af forsker og af IASB. Da der endnu ikke er udviklet en måleenhed, der giver mere information, anses måling til dagsværdi af forsker til, ved visse grupper af aktiver og forpligtelser, at give mest mulig relevant information til regnskabsbruger.

Dette skal ligeledes forstås i sammenhæng med forskers arbejde, som består af risikovurdering ved kreditgivning, hovedsagligt ved udlån til ejendomsselskaber. Her anvendes informationerne i regnskabet til at guide i risiko og prissætning. Ydermere justeres blandt andet ejendomsvurderinger så vidt muligt, til bankens egen indhentede vurderinger. Der skal i arbejdet tages forbehold for indregningen af indtægter i det formueorienteret paradigme for regnskabsbruger, da forståelsen af dette vil være essentielt både i forhold til kreditgivning, investering og anden forhold til virksomheders finansielle performance.

8.3.1 Eksempler fra IASBs egne konklusioner

Nogle respondenter til *Discussion Paper* og *Exposure Draft*, mente at IASB skulle beholde begrebet forventet flow af ressourcer. Den nye definition, som kan ses i kapitel 3, mente disse respondenter ville føre til en bredere forståelse af aktiver og forpligtelser, hvilket kunne fører til:

“Pressure to identify every possible asset and liability, imposing a significant operational burden for little benefit if ultimately the asset or liability is not recognised or is measured at nil” (International Accounting Standards Board, 2018, s. 55, BC4.12a).

Respondenterne mener, at det slettede begreb om forventede flow, vil føre til, at virksomheder bebyrdes med at identificere aktiver og forpligtelser, som muligvis ikke lever op til kravene om anerkendelse eller måles til 0.

“Recognition as assets and liabilities of more items that are uncertain, improbable or hard to measure, unless the recognition criteria are made more robust” (International Accounting Standards Board, 2018, s. 55, BC4.12b).

At uden en klarere definition af anerkendelses kriteriet, vil usikre aktiver og forpligtelser anerkendes eller være svære at måle.

“A presumption that, in principle, all assets and liabilities should be recognised even if inflows or outflows are not expected” (International Accounting Standards Board, 2018, s. 55, BC4.12c).

En antagelse om at alle aktiver og forpligtelser, i princippet, skal anerkendes, selvom der ikke forventes et økonomisk afkast heraf.

“Pressure to provide in the notes irrelevant information about unrecognised assets and liabilities for which inflows or outflows are unlikely.” (International Accounting Standards Board, 2018, s. 55, BC4.12d).

Et unødigt pres for at give oplysninger om ikke indregnede aktiver og forpligtelse.

Respondenterne så altså flere problemer ved anvendelse af den nye definition af aktiver og forpligtelser. Der var en holdning om, at det ville pålægge virksomhederne en unødvendigt større byrde, uden at yde yderligere nyttig information. IASB begrundede deres begreb med følgende:

“The Board concluded that removing the notion of ‘expected’—interpreted by some as a probability threshold—would not impose a significant operational burden.”

(International Accounting Standards Board, 2018, s. 55, BC4.13).

IASB forventer derfor ikke, at det vil give virksomheder en signifikant operationel byrde, de beskriver ligeledes at respondenternes bekymringer om anerkendelse, bør besvares i kapitel 5 af begrebsrammen om netop anerkendelses kriterier (International Accounting Standards Board, 2018, s. 55, BC4.14).

8.3.2 Opsamling

Forskeren tolker på at begrebsrammen at IASB er blevet influeret af tidligere forhold til, at holde begrebsrammen uden definitive beslutninger. De nuværende regnskabsparadigmer anses for værende ufuldstændige, men uden bedre alternativer, giver måling til historisk kostpris eller dagsværdi stadig mest nyttig information til regnskabsbruger.

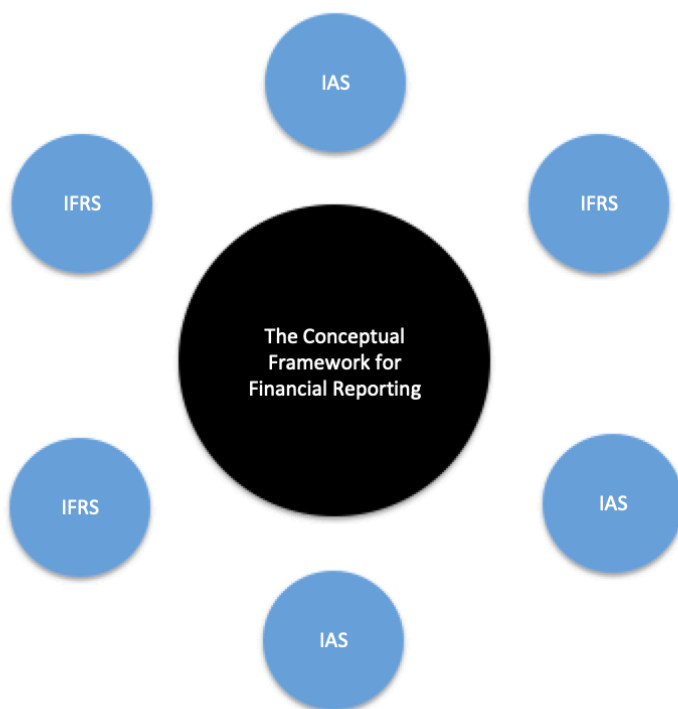
I eksemplerne beskrives det, at på trods af IASBs interesser fandt flere problemer med blandt andet de nye definitioner på aktiver og forpligtelser, lod IASB ikke til, at mene dette var tilfældet. IASB valgte flere gange at forkaste interessenternes bekymringer og anvende deres oprindelige formuleringer.

8.4 Standarder som skjold

I dette afsnit ønsker forskeren, at belyse og kommentere dennes teori om, hvorvidt IASB har forsøgt at beskytte den konceptuelle begrebsramme mod kritik. Bliver begrebsrammen beskyttet af de enkelte regnskabsstandarder, ved at begrebsrammen kun meget bredt beskriver og definerer de enkelte økonomiske fænomener. Har IASB med den nye begrebsramme beskyttet deres position, som førende udsteder af regnskabsstandarder og givet sig selv muligheden for at ændre de enkelte standarder ved konjunkturudsving. Sidst i afsnittet vil IASBs egne konklusioner citeres, som belæg for forskers.

Figur 8.1 visualiserer, hvordan forsker påstår IASB bruger de enkelte regnskabsstandarder, som beskyttelse mod kritik af begrebsrammen. De blå cirkler skal forestille de enkelte regnskabsstandarder, hvor cirklen i midten skal forestille begrebsrammen.

Figur 8.1, kilde: Egen tilvirkning

Det er tidligere i projektet beskrevet af forskeren, hvordan begrebsrammen redefinerer aktiver og forpligtelser. Det har desværre fra forskerens side ikke været muligt, at finde ekstern empiri, for effekterne af disse ændringer. Begrebsrammen træder først i kraft for finansiell rapportering fra 1. januar 2020. Grundet IASBs "Due Process" er arbejdet med, at tilpasse regnskabsstandarderne til den nye begrebsramme endnu ikke færdiggjort.

IASB har alligevel i forbindelse udgivet et dokument, hvori de beskriver, samt viser de nødvendige ændringer på baggrund af begrebsrammen. Forskers gennemgang af dette dokument har ikke givet anledning til videre analyse, da dokumentet alene består af ændringer i ordlyden af standarder. Ændringen i ordlyden skyldes at definitionen på

aktiver og forpligtelser i den nye begrebsramme refererer til en økonomisk ressource, med potentialet til at skabe et afkast og ikke længere det forventede afkast. Det er derfor svært at belyse, hvor stor effekten af begrebsrammen i første omgang vil have (International Accounting Standards Board, 2018).

Derfor virker det på forsker, som IASB har forsøgt at lette deres arbejde ved ikke, at ændre fundamentalt i begrebsrammen. Da fundamentale ændringer kunne have krævet en nytænkning eller omfattende opdatering af flere regnskabsstandarder.

Forskeren forsøger med eksemplerne i næste afsnit, at underbygge teorien om, at IASB har forsøgt, at opbygge begrebsrammen sådan, at de kan beskytte denne. Det fremgår yderligere af eksemplerne, at IASB ikke ønsker, at ligge sig fast på en måleenhed, som værende den rigtige at anvende ved måling af enkelte aktiver eller forpligtelser. Der bliver heller ikke fastlagt hvilken måleenhed, som anses for værende den mest retvisende på grupper af aktiver og forpligtelser. IASB udskyder i stedet, at tage stilling til disse i de enkelte standarder. På trods af forskers teori om, at beskytte begrebsrammen med regnskabsstandarderne, anses dette som værende den rette fremgangsmåde.

Det anses af forsker for værende rette fremgangsmåde, da forskellige grupper af aktiver og forpligtelser, ikke nødvendigvis vil give mere værdi til regnskabsbruger, ved anvendelse af samme måleenhed. Dette bør også kunne omkostningsbegrænse for visse virksomheder. Dette skal ligeledes ses i forbindelse med forskers faglige ekspertise, der hovedsagligt omhandler risiko- og kreditvurdering af kunder. For banken er det nyttigt at kende til virksomhedernes overordnede soliditet, ligesom det er kritisk at have retvisende indregning af ejendomsvurderinger og forpligtelsers værdi.

Ved at udskyde beslutninger om indregning og måling til de enkelte regnskabsstandarder vil det være muligt, som under finanskrisen med IAS 39, at ændre disse i stedet for at skulle ændre på selve begrebsrammen, som må anses for grundstenen ved finansiel rapportering. Det kan være nyttigt i tilfælde, som i finanskrisen, at tilpasse regnskabsstandarder til konjunktursvingninger. Det problematiske er, at virksomheder, ved ind-

regning til dagsværdi og med store beholdninger af finansielle instrumenter, i konjunkturopsving vil booste deres balance, som følge af dette konjunkturopsving. Banker er en virksomhedstype, hvis eksistensgrundlag er finansielle instrumenter. Banker er ligeledes fundamentale i verdensøkonomien og ekstremt følsomme i konjunkturudsving. Det kan derfor argumenteres for at beskytte bankerne i lavkonjunkturer, selvom indregning til *historisk kostpris*, ej heller vil give et retvisende billede af de finansielle instrumenter, som handles på et reguleret marked, i konjunkturudsving.

Den nye begrebsramme giver, som beskrevet, forskeren en forståelse af, at organer med stor indflydelse på IASB, stadig vil kunne tvinge ændringer igennem. IASB har i begrebsrammen forsøgt at være meget kritiske overfor feedback fra interessenter. Der er flere eksempler, som også eksemplificeres i opgaven, på at IASB afviser forslag og står fast på egen løsning, de giver efter forskers mening god begrundelse herfor.

8.4.1 Eksempler fra IASBs egne konklusioner

I dette afsnit vil citater skitseres direkte fra IASBs konklusioner på begrebsrammen, hvor de udskyder beslutninger til reelle problemer, stillet af interessenter, til selve udarbejdelsen af de enkelte regnskabsstandarder.

Det første eksempel på IASB overlader en del af arbejdet til selve udarbejdelsen af standarderne findes i konklusionen omkring begrebet "*no practical ability to avoid*". Visse interessenter var bekymret for hvorvidt virksomheder, der anvender dette begreb vil gøre det forskelligt i praksis. IASB svarede:

"However, the Board noted that preparers of financial statements will rarely be required to apply that criterion without further requirements and guidance. The Board will, if necessary, develop guidance on applying that criterion to particular cases as it develops Standards." (International Accounting Standards Board, 2018, s. 64, BC4.54)

Ikke alene mener IASB, at det sjældent vil være nødvendigt at anvende begrebet ” *no practical ability to avoid*”, de ønskede ligeledes kun at udvikle yderligere guidance i anvendelsen, hvis der bliver fundet enkelte tilfælde, i forbindelse med udarbejdelse af standarder.

De følgende eksempler er fra kapitel 6, om måling, hvor IASB ikke vil tage stilling til indregning og måling i begrebsrammen, men gøre det ved de enkelte standarder. Dette kan fra forskers side, give god mening, da grupper af aktiver eller forpligtelser kan give mere nyttig information ved forskellig måling.

“Hence, the 2018 Conceptual Framework states that consideration of the qualitative characteristics of useful financial information and of the cost constraint is likely to result in the selection of different measurement bases for different assets, liabilities, income and expenses.” (International Accounting Standards Board, 2018, s. 85-86, BC6.13)

“A Standard may need to describe how to implement the measurement basis selected in that Standard. That description could include:

(a) specifying techniques that may or must be used to estimate a measure applying a particular measurement basis;

(b) specifying a simplified measurement approach that is likely to provide information similar to that provided by a preferred measurement basis; or

(c) explaining how to modify a measurement basis, for example, by excluding from the fulfilment value of a liability the effect of the possibility that the entity may fail to fulfil that liability (own credit risk).” (International Accounting Standards Board, 2018, s. 51, §6.3a-c)

Med konklusionen fra BC 6.13, vil IASB overveje, hvilke karakteristika og omkostningsbegrænsninger, som sandsynligvis vil resulterer i forskellige måleenheder, for grupper af aktiver og forpligtelser. Dette koncept er skildret i begrebsrammens § 6.3 a-c, hvor det forklares, at standarderne skal beskrive, hvordan en måleenhed skal vælges og implementeres.

De sidste eksempler er fra den konceptuelle referencerammes kapitel 7, om præsentation og oplysninger. Kapitlet blev anset for værende et prioritetsområde, da IASB ikke berørte området i begrebsrammen fra 2010. Nogle interessenter, men ikke at den opstillede guidance var tilstrækkelig, hvortil IASB gjorde det klart, at man ville tage stilling i de enkelte standarder.

“The 2018 Conceptual Framework does not include specific guidance on when reclassification would not provide useful information. The Board expects to take that decision when developing Standards and to explain its reasons in the bases for conclusions on those Standards. Entities cannot take that decision.” (International Accounting Standards Board, 2018, s. 100, BC7.33)

8.4.2 Opsamling

Forsker beskriver her sin teori om, at IASB reelt set ikke tager stilling til centrale regnskabsmæssige begreber i begrebsrammen, og derigennem beskytter denne mod kritik og egen position, som standard udsteder. Forskers teori er, at begrebsrammen beskyttes af de enkelte regnskabsstandarder, netop fordi IASB udskyder mange centrale beslutninger til udarbejdelsen af standarderne. Forsker beskriver ydermere, at IASB har mulighed for ved ikke, at tage stilling til ét regnskabsparadigme i begrebsrammen, at ændre de enkelte standarder efter konjunkturudsving. Forsker har ikke været i stand til at belyse den reelle effekt af begrebsrammen, da denne først træder i kraft i 2020.

De skitserede eksempler giver et indtryk af IASB ikke er villige til at tage beslutninger omkring centrale problemstillinger i selve begrebsrammen. Det er i stedet, fra IASBs side, anset for værende mere hensigtsmæssigt, at tage stilling til problemstillingerne ved udarbejdelsen af de enkelte standarder.

8.5 Delkonklusion

I kapitlet er det blevet gennemgået, hvordan IASB forholder sig til de to regnskabsparadigmer i den konceptuelle referenceramme. Forskeren har fundet evidens for, at IASB

ikke ønsker, at tage stilling til de enkelte paradigmer i begrebsrammen, men vil overlade dette til den enkelte regnskabsstandard. Dette kan skyldes, at IASB har ønsket, at forholde sig til kritikken og beskyldningerne ved brugen af det formueorienteret paradigme. Ved at overlade valget af paradigme til den enkelte standard giver IASB sig selv muligheden for hurtigere, at komme med ændringer til disse. Det anses for værende nemmere, at ændre i en regnskabsstandard, end i selve begrebsrammen.

Efterfølgende undersøgte forskeren, hvorvidt IASB har været influeret af interessenter i begrebsrammen. Dette området blev fundet relevant da IASB flere gange er blevet beskyldt for at være let influeret eksemplificeret ved, at den europæiske komite pressede IASB til at ændre i IAS 39 under finanskrisen. Der er ikke fundet evidens for at begrebsrammen er direkte influeret eller tilgodeser enkelte interessenter. Det tolkes alligevel af forskeren, at IASB indirekte er blevet influeret. Den indirekte indflydelse skal tolkes på den måde, at IASB ikke ønsker at tage definitivt stilling til centrale begreber og problemstillinger.

Til sidst opstiller forskeren en teori, hvori denne beskylder IASB for, at anvende regnskabsstandarderne, for at beskytte begrebsrammen mod kritik. Dette skyldes at forskeren igennem arbejdet med dette projekt finder begrebsrammen vag og mener, at der kun opstilles begreber i deres bredeste form. Forskeren har ikke kunne finde tilstrækkelig empiri og data, til hvorvidt begrebsrammen vil have indflydelse på fremtidig rapportering, dette kan skyldes at den først implementeres pr. 1. januar 2020.

Forskeren begrundes sin teori med, at det vil være yderst svært at kritisere begrebsrammen da denne ikke er definitiv i, hvordan blandt andet aktiver og forpligtelser skal måles og indregnes. Begrebsrammen er beskyttet mod kritikken omkring regnskabsparadigmer, da denne ikke forkaster en af dem og ej heller beskriver hvornår det er hensigtsmæssigt at anvende *historisk kostpris* ene fremfor *dagsværdi*. Kritikken skal i stedet rettes mod regnskabsstandarderne, dette anerkendes af forskeren på den præmis at begrebsrammen alene bliver anset for værende en rammelov. Da der ikke er belæg for forskerens teori og beskyldning kan der ikke gives en konklusion, men der rejses et kri-

tik punkt af begrebsrammen om hvori værdien af denne ligger. Effekten af begrebsrammen har ligeledes endnu ikke været muligt at måle.

Kapitel 5

9. Konklusion

IASB er den førende standard sætter indenfor finansiel rapportering, de arbejder med en konceptuel referenceramme, som anses for værende en rammelov. Når begrebsrammen anses for en rammelov, skal det forstås på den måde, at alle regnskabsstandarderne skal opfylde de begreber, som defineres heri. Den første begrebsramme blev udarbejdet i 1989 og i et konvergensprojekt med det amerikanske organ FASB, påbegyndtes en revideret udgave i 2010. Dette projekt nåede aldrig videre end fase 1, hvori der kun blev opdateret to kapitler. I 2012 valgte IASB på baggrund af ønsker fra deres interessenter projektet med den nye konceptuelle begrebsramme. Her blev det besluttet at udgive et samlet værk og ikke i faser, som planen havde været det med revidering i 2010. Ydermere var projektet startet i 2012 uden FASB.

Der anvendes i dag to forskellige regnskabsparadigmer, præstations- og formueorienteret paradigme. Det præstationsorienteret paradigme er det ældste. er bagudrettet og lægger størst vægt på virksomhedernes performance, er det formueorienteret paradigme fremadrettet og tillægger balancen størst værdi. Det præstationsorienteret paradigme er transaktionsbaseret og anerkender derfor kun realiseret gevinster, hvilket gør at der over tid vil være sammenhæng mellem nettopengestrømme og resultatopgørelsen. Det formueorienteret paradigme anser derimod virksomheder, som værende et væksthushus for aktiver og anerkender derfor urealiserede gevinster og tab i resultatopgørelsen. Da paradigmet anerkender urealiserede gevinster og tab, har den afledte effekt at der ikke er en direkte sammenhæng mellem resultatopgørelse og virksomhedens nettopengestrømme.

Projektet belyser endvidere at IASB har været stærkt kritiseret for brugen af det formueorienteret paradigme, da nogle har påstået at det havde en forværende effekt på finanskrisen. Dette medførte blandt andet at IASB af den europæiske kommission blev presset til at ændre i IAS 39, som følge af finanskrisen. Dette skyldes at indregning til dagsværdi formindskede blandt andre bankers soliditetsgrad, som ultimativ førte til

Lehman Brothers konkurs. Indblandingen fra den europæiske kommission, førte til det andet store kritikpunkt af IASB. Flere mener at IASB ikke er så selvstændige, som de hævder at være. Det påstås at IASB bliver influeret af blandt andet EU, revisionshuse og multiinternationale selskaber. Denne influens skulle være med til at tilgodese visse virksomheder.

Den konceptuelle begrebsramme indeholder flere ændringer, blandt andet definitionen af aktiver og forpligtelse. Her har IASB lanceret et nyt begreb omkring en økonomisk ressource, som skal henviser til at aktiver og forpligtelser, i stedet for at henviser til forventet cashflow, nu skal henviser til det potentielle cashflow. Dette skyldes IASB mener, at virksomheder ikke har kontrol over det cashflow, som opstår ved et givet aktiv eller forpligtelse, men derimod har kontrol over et potentielt cashflow, som følge af kontrollen over aktivet eller forpligtelsen. Ændringen i definitionen har medført en tilpasning i definitionen på indtægter og omkostninger, så disse også refererer til dette nye begreb.

Ydermere indeholder begrebsrammen for første gang guidance på, hvornår indtægter og omkostninger skal omklassificeres fra resultatopgørelsen til anden totalindkomst. IASB afviser, at udarbejde en liste med tilfældene, hvor dette anses, som hensigtsmæssigt. Dette argumenteres af IASB ved ikke at kunne lave en udtømmende liste. Den sidste større ændring, som dette projekt belyser er, IASB diskussion af regnskabsparadigme. IASB forsøgte at udarbejde et nyt koncept, med en enkelt måleenhed, men måtte erkende at det i visse tilfælde giver mere værdi for regnskabsbruger at anvende historisk kostpris fremfor dagsværdi måling og omvendt.

Projektets kapitel 4 indeholder diskussioner om, hvorvidt kritikken af regnskabsparadigmer kan spores i begrebsrammen. Forsker mener at IASB egne konklusioner på arbejdet med den konceptuelle begrebsramme kan indeholde spor af indflydelse fra dette aspekt. Begrebsrammen indeholder flere eksempler på IASB modvillighed til at tage stilling til enkeltstående problemstillinger ved regnskabsparadigmerne. I stedet overlades disse problemstillinger om paradigmer til de enkeltstående regnskabsstandarder. Dette

kan give IASB en mulighed for ændringer i regnskabsstandarder, fordi begrebsrammen ikke udelukker brugen af et specifikt paradigme.

Ligeledes diskuteres det, hvorvidt det kommer til udtryk, at IASB gennem kritik er blevet influeret i udarbejdelsen af begrebsrammen. Der blev af forsker ikke fundet endegyldigt evidens herfor og der udtrykkes derfor ingen konklusion om hvorvidt dette reelt er tilfældet. IASB egne konklusioner giver udtryk for, de har forsøgt at holde fast i egne definitioner.

Tilslut diskuteres forskerens egen beskyldning af IASB om, at begrebsrammen er opstillet så bredt, at denne ikke kan kritiseres og beskyttes af de enkeltstående regnskabsstandarder. Der argumenteres for, at IASB har forsøgt at beskytte deres position ved ikke at tage endegyldige beslutninger i begrebsrammen, men kun opstille begreber i deres bredeste form. Dette bakkes op af eksempler fra begrebsrammen, hvor IASB først ønsker at tage endegyldig stilling ved standard udarbejdelse. Det kan derfor anses for at IASB har mulighed for at ændre i disse, hvis de bliver presset til dette af interessenter, fx ved konjunkturudsving.

Forskeren stiller i forbindelse med dette spørgsmålstegn ved den reelle effekt af den konceptuelle begrebsramme. Selvom der er lavet ændringer i definitioner, anser forskeren, grundet den brede definition af begreber, ikke at begrebsrammen er revolutionerende. Da begrebsrammen endnu ikke er trådt i kraft, konkluderes der ikke på beskyldningen, da de reelle effekter kun vil kunne ses af fremtidig standard revision og udarbejdelse. Det skal derfor alene ses som en teori, da der endnu ikke har kunne opnås evidens for eller imod denne.

6. Bibliografi

6.1 Bøger

Andersen, I. (2008). *Den Skinbarlige Virkelighed*. Frederiksenberg: Samfundslitteratur.

Brunsson, N., Jacobsen, B., & Associates, A. (2000). *A World of Standards*. New York: Oxford University Press.

Elling, J. O. (2017). *Finansiell Rapportering - teori og regulering*. København K, Danmark: Gjellerup/Gads Forlag.

Ernst & Young P/S. (2018). *Indsigt i årsregnskabsloven 2018/19* (5. Udgave udg.).

Voxted, S. (2010). *Valg der skaber viden*. Århus: Hans Reitzels Forlag.

6.2 Artikler

Bengtsson, E. (3. april 2011). Repoliticalization of accounting standard setting - The IASB, the EU and the global financial crisis. *Elsevir* , s. 567-580.

Botzem, S., & Quack, S. (2009). (No) Limits to Anglo-American accounting? Reconstructing the history of the International Accounting Standards Committee: A review article . *Accounting, Organizations and Society* , s. 988-998.

Laux, C., & Leuz, C. (November 2009). Did fair-Value Accounting Contribute to the Financial Crisis? *NBER Working Paper Series* .

Perry, J., & Nölke, A. (8. December 2006). The political economy of International Accounting Standards. *Review of International Political Economy* , s. 559-586.

Véron, N. (19. November 2008). Fair Value Accounting is the Wrong Scapegoat for this Crisis . *Accounting in Europe* , s. 63-69.

Whittington, G. (12. April 2011). The adoption of International Accounting Standards in the European Union . *European Accounting Review* , s. 127-153.

6.3 Afhandlinger

Nielsen, R. L. (2004). *Den nye regnskabslov*. Aarhus Universitet. Aarhus: AU.

Piil, K., & Ørtoft, K. (2018). *Barrierer ved brugen af Data Analytics i Deloitte*. Copenhagen Business School. København: CBS.

6.4 Framework

International Accounting Standard Committee. (1989). *Framework for the Preparation and Presentation of Financial Statements*. International Accounting Standards Committee.

International Accounting Standards Board. (2018). *Amendments to References to the Conceptual Framework in IFRS Standards*. International Accounting Standards Board.

International Accounting Standards Board. (2018). *Basis for Conclusions*. International Accounting Standards Board.

International Accounting Standards Board. (2010). *The Conceptual Framework for Financial Reporting*.

International Accounting Standards Board. (2018). *The Conceptual Framework for Financial Reporting*.

6.5 Hjemmesider

Aarhus Universitet. (u.d.). *Peer Review*. Hentede 27. april 2019 fra <https://medarbejdere.au.dk/pure/brugervejledning/publikationer/saerlige-emner/peer-review/>

International Accounting Standards Board. (u.d.). *About the International Accounting Standards Board (Board)*. Hentede 9. april 2019 fra IFRS.org: <https://www.ifrs.org/groups/international-accounting-standards-board/#about>

International Financial Reporting Standards. (u.d.). *How we set IFRS Standards*. Hentede 27. april 2019 fra <https://www.ifrs.org/about-us/how-we-set-standards/#maintenance>

International Financial Reporting Standards. (u.d.). *Who Uses IFRS Standards?* Hentede 9. april 2019 fra <https://www.ifrs.org/use-around-the-world/use-of-ifrs-standards-by-jurisdiction/#analysis>

Uddannelses- og Forskningsministeriet. (u.d.). *BFI's Regler*. Hentede 27. april 2019 fra <https://ufm.dk/forskning-og-innovation/statistik-og-analyser/den-bibliometriske-forskningsindikator/BFIs-regler>

6.6 Internationale regnskabsstandarder

International Accounting Standards Board. (2016). *IAS 1, præsentation af årsregnskaber*.

Karnov Group Denmark.

